

วารสารสหศาสตร์การพัฒนาลังคม

Vol.2 No.2 - March - April 2024

ISSN : 2822-1060 (Online)

สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวิชาการค็อกเคอร์เกน เลขที่ 1 ม.12 ต.เหล่าคำ อ.โพนพิสัย จ.หนองคาย
DR KET Institute of Academic Development and Promotion 1 M.12, Lathangkham Sub-district, Phonphisai District,
Nong Khai Province, 43120 Thailand Tel: +66610186156

วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม

Journal of Interdisciplinary Social Development

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (มีนาคม-เมษายน 2567)

Vol 2 No.2 (March - April 2024)

ISSN : 2822-1060 (Online)

_ ***** _

📖 วัตถุประสงค์

วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม เป็นวารสารในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความปริทัศน์ บทความหนังสือ แก่นักวิชาการ นักวิจัย คณาจารย์ นักศึกษาทุกระดับ และผู้สนใจทั่วไป ในมิติทางด้านศาสนาและปรัชญา วัฒนธรรมและประเพณี ท้องถิ่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การศึกษา สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

ทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ เป็นราย 2 เดือน

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)

ฉบับที่ 2 เดือน มีนาคม - เมษายน (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)

ฉบับที่ 3 เดือน พฤษภาคม - มิถุนายน (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)

ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม - สิงหาคม (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)

ฉบับที่ 5 เดือนกันยายน - ตุลาคม (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)

ฉบับที่ 6 เดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

เจ้าของ

สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวิชาการด็อกเตอร์เกษ เลขที่ 1 หมู่ที่ 12 ตำบลเหล่าต่างคำ

อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย 43120 โทร 061-0186156, 082-9356452

E-mail : journalsocialdevelopment@gmail.com

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

E-mail: zumsa_17@hotmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9833-4759>

Google Scholar: <https://scholar.google.com/citations?user=Ex2SJ-8AAAAJ&hl=th>

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษภา ผาทอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

กองบรรณาธิการ

พระมหาบุญเลิศ อินทปญฺโญ, ศาสตราจารย์ ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร. บุญทัน ดอกไธสง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร. ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์

มหาวิทยาลัยรังสิต

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.ธโสธร ตูทองคำ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาส ปิ่นตบแต่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วินิจ ผาเจริญ

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ดำเนิน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.สมพงษ์ พิพัฒน์เอกสกุล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ดร.ประภาส แก้วเกตุพงษ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พระมหาจันทงค์ ผมไผ่, ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูษิต ปุณัณรัมย์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรียงดาว ทวะชาติ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีเสด็จ กองแกน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

พระนัสชนะ ส่างช้าง, ดร.

นักวิชาการอิสระ

พระมหาฐิติวัธน์ หมั่นกิจ, ดร.

นักวิชาการอิสระ

พระครูสุทธิเมธาวัฒน์, ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

 ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

พิชญ์ ศรีพรรณ

สถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมดิจิทัลและเทคโนโลยี

 ฝ่ายประสานงานและจัดการ

วรรณภา บุปผาโสภ

โทร.061-0186156, Line ID: Ketsada11

e-mail: ketsada.iadp@gmail.com

 ฝ่ายกฎหมาย

นายชัยวิทย์ ฤทธิพิชัยวัฒน์

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

 พิสูจน์อักษร

สมศักดิ์ พะปะเสน

โรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ จังหวัดหนองคาย

 ออกแบบปก

นายสุริยาทิศ โพธิ์ประสิทธิ์

นักวิชาการอิสระ

👉 จัดรูปเล่ม

นายสมศักดิ์ พะปะเสน

โรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ จังหวัดหนองคาย

👉 พิมพ์ที่

ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขที่ 1 หมู่ 20 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี 13180 โทรศัพท์ 0 2529 0574 7, 0 2909 1633 www.vru.ac.th

บทบรรณาธิการ

วารสารฉบับนี้เป็นปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (มีนาคม - เมษายน) ปีพุทธศักราช 2567 บทความที่ได้รับการคัดเลือกให้เผยแพร่ในวารสารฉบับนี้ มีเนื้อหาสาระของบทความที่หลากหลาย มีจำนวนบทความทั้งหมด จำนวน 3 เรื่อง เป็นบทความวิจัย จำนวน 2 เรื่อง บทความวิชาการ จำนวน 1 เรื่อง วารสารกำลังพัฒนาปรับปรุงรูปแบบและประเด็นหลักของวารสารเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารในฐานข้อมูล TCI เพื่อรองรับการประเมินจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) และเพื่อให้คุณภาพของบทความเป็นไปตามเงื่อนไข และกติกาสากล จึงเปิดโอกาสให้นักวิชาการ นักวิจัยและนักศึกษาระดับทุกระดับ ได้เผยแพร่บทความทางวิชาการ บทความวิจัย บทความปริทัศน์ และบทวิจารณ์หนังสือ ซึ่งกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตามกระบวนการเชิงหลักการเผยแพร่บทความตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาทุกประการ

กองบรรณาธิการวารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม ขอขอบคุณท่านผู้เขียน ท่านสมาชิก และท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจและไว้วางใจวารสารของเราเป็นอย่างดีตลอดมาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์มีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน บรรณาธิการขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาอ่านและแนะนำการปรับแก้บทความวิจัยให้มีคุณภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านบ้างตามสมควร หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง

บรรณาธิการ

สารบัญ

บรรณาธิการ	(ก)
บทบรรณาธิการ	(ข)
สารบัญ	(ช)
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม	1-14
PUBLIC PARTICIPATION IN LOCAL DEVELOPMENT ACCORDING TO THE 4 PRINCIPLES OF IDDHIPADA OF THE BANG PHASI SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, BANG LEN DISTRICT, NAKHON PATHOM PROVINCE	
ยุทธธร จีนา	
แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย	15-28
DEVELOPMENT GUIDELINES FOR TEACHING AND LEARNING IN POLITICAL SCIENCE, FACULTY OF SOCIAL SCIENCES MAHACHULALONGKORNRAJAVIDYALAYA UNIVERSITY NONG KHAI CAMPUS	
พระอภิสิทธิ์ ฐิริปัญญา (สุภาษิต) และ พระมหาเกริกเกียรติ นีรุตติเมธี (ไพศาล เจริญลาภ)	
การจัดการความรู้ขององค์กรในยุคดิจิทัล	29-44
KNOWLEDGE MANAGEMENT OF ORGANIZATION IN THE DIGITAL AGE	
ปรรณิกา มีครุฑ	
คำแนะนำสำหรับผู้เขียน	45-68

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4
ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม*
PUBLIC PARTICIPATION IN LOCAL DEVELOPMENT ACCORDING TO
THE 4 PRINCIPLES OF IDDHIPADA OF THE BANG PHASI SUBDISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, BANG LEN DISTRICT, NAKHON
PATHOM PROVINCE

ทิพย์รดา ตันเจริญ

Thiprada Tancharoen

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University, Thailand

Corresponding author E-mail: aurairungruangkit@gmail.com

Received 30 November 2023; Revised 25 April 2024; Accepted 29 April 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษีอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 377 คน และใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) และการ

Citation:

* ทิพย์รดา ตันเจริญ. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 2(2), 1-14.

Thiprada Tancharoen. (2024). Public participation in local development according to the 4 principles of Iddhipada of the Bang Phasi Subdistrict Administrative Organization, Bang Len District, Nakhon Pathom Province. Journal of Interdisciplinary Social Development, 2(2), 1-14.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/jisdiadp.2024.1>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) กรณีเมื่อพบความแตกต่างจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม พบว่า การวิเคราะห์เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า วิริยะ รองลงมา คือ ฉันทะ และวิมังสา ตามลำดับ และการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี ต้องปลูกฝังจิตสำนึกให้ประชาชนมีความพอใจในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ควรมีการซักถามถึงปัญหาและเสริมแรงกระตุ้นให้กับผู้นำท้องถิ่น และผู้บริหารต้องบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลขอเสนอแนะองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี ควรกำหนดแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนทุกภาพส่วนให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความต้องการของประชาชน และปัญหาต่างๆ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหาที่ตรงตามความต้องการของประชาชน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน, การพัฒนาท้องถิ่น, หลักอิทธิบาท 4, องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the participation of the people in local development according to the principle of power 4 of Bang Phasi Subdistrict Administrative Organization, Bang Len District, NakhonPathom Province; 2) To compare people's participation in local development according to the Principle of Power 4 of Bang Phasi Subdistrict Administrative Organization, Bang Len District, Nakhon Pathom Province with different genders, ages, education levels, occupations and monthly incomes. 3) To study problems and suggestions for people's participation in local development according to the principle of power. 4) of Bang Phasi Subdistrict Administrative Organization, Bang Len District, Nakhon Pathom Province The sample used in the study were people in Bang Phasi Subdistrict Administrative Organization, Bang Len District. Nakhon Pathom Province aged 18 years and over, totaling 377 people The researcher collected data by using questionnaires as a study tool. and statistical analysis of data using percentage, mean, and standard deviation. Hypotheses were tested using t-test and one-way analysis of variance (ANOVA). The t-test was used to test differences in individual factors with variables.

Divided into 2 groups: sex variables, and one-way ANOVA using F-test, i.e., age, education level, occupation, and average income. per month In case when differences are found, the pairwise mean differences are tested by Scheffe's method.

The results of the research were as follows: 1) The study of the level of people's participation in local development according to the principle of Indhipada 4 of Bang Phasi Sub-District Administrative Organization, Bang Len District, Nakhon Pathom Province found that the analysis of local development according to the Indhipada 4 of Bang Phasi Subdistrict Administrative Organization, Bang Len District, Nakhon Pathom Province Overall, it was at a high level. When considering each side in order of average from the highest to

the lowest, it was found that Viriya was followed by Chantha and Vimangsa respectively. and analysis of people's participation in local development The overall level is moderate. When considering each side in order of average from highest to lowest, it was found that participation in decision-making was followed by is to participate in activities and participation in receiving the benefits, respectively. 2) Comparison of People's Participation in Local Development of Bang Phasi Subdistrict Administrative Organization, Bang Len District, Nakhon Pathom Province Classified by personal attributes, it was found that sex, age, level of education, occupation, income were different. Participation in local development was not different. 3) Rules and regulations that must be announced in this month's Initibaht 4 of Banglane Hospital, Banglane District, NakhonPathom. Participatory Problems should be asked and encouraged by local leaders. and administrators must administer the work with moral principles, suggestions of Bang Phasi Subdistrict Administrative Organization Guidelines should be established for educating and understanding the people of all sectors to gain knowledge and understanding of participation in local development. Give people the opportunity to present their needs. and problems Including participating in the preparation of local development plans to solve problems that meet the needs of the people.

Keywords: Public Participation, Local Development, Principle of Influence 4, Bang Phasi Subdistrict Administrative Organization

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ได้กำหนดให้ประชาชนรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มๆ ประกอบด้วย ตัวแทนภาคธุรกิจ ข้าราชการ ประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน และสื่อมวลชนที่อยู่ในชุมชนหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และ จังหวัดหรือคนที่มิถิ่่นกำหนดในจังหวัดแต่ไปประกอบอาชีพที่อื่นทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมของการ

ระดมความคิดเห็นในการกำหนดแนวทางพัฒนาที่เป็นข้อเสนอจากประชาชนเข้าสู่กระบวนการบริหารของภาคราชการโดยรัฐมีนโยบายที่ต้องให้เกิดการรวมกลุ่มของประชาชนในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด กระทรวงมหาดไทยจึงมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มของประชาชน เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางพัฒนาชุมชนในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งถือว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยราชการท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นในอดีต ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองน้อยมาก การมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรม คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นแต่เมื่อเลือกตั้งเสร็จสิ้นมีสมาชิกสภาท้องถิ่นมีคณะผู้บริหารหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้วประชาชนจะไม่ส่วนร่วมอย่างอื่นเล่นในกรณีที่ประชาชนสนใจจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ก็พบว่าไม่มีช่องทางที่เปิดให้ประชาชนทำอะไรได้ไม่มาก จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดพลัง ขาดความร่วมมือ และขาดความสนใจจากประชาชนส่งผลให้การปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นการปกครองของคนในท้องถิ่น ประสบความล้มเหลว (สมบุรณ์ สุขสำราญ, 2545 : 351)

องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษีเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน เพราะเป้าหมายหลักคือการรับใช้ประชาชนองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน คือ ผู้บริหาร สมาชิกสภา และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี ต้องรับใช้ประชาชนคอยบำบัดทุกข์บรรเทาสุขให้กับประชาชน คอยช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมประเพณี ฉะนั้น ผู้บริหาร สมาชิกสภา และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี ควรต้องมีหลักธรรมประจำใจในการปฏิบัติหน้าที่หลักธรรมที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จทั้งการดำเนินชีวิตส่วนตนและสังคม ซึ่งหนึ่งในหลักธรรมที่จะช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปด้วยความราบรื่นคือ หลักอิทธิบาท 4 ที่มีคำสอนมุ่งเน้นให้ปฏิบัติตนอยู่บนฐานแห่งความสำเร็จตามประสงค์ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมเพื่อให้

ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 และทำให้ทราบถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยนั้น จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนในเขตตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีความรัก ความหวงแหนต่อชุมชนของตนเอง ทำให้การดำเนินงานในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม มีความเข้มแข็ง สามารถแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นได้ตรงตามสภาพปัญหาและตรงตามความต้องการของประชาชนโดยรวมได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม โดยร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา เพื่อจะได้มาซึ่งแผนพัฒนาท้องถิ่นที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 6,454 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษีอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 377 คน ซึ่งได้มาจากการ

สุมโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane) (Likert Type อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2553) มี 5 ระดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 การวัดค่าตัวแปรตาม ประกอบด้วยการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมโดยคำตอบเป็นแบบประเมินค่า Rating Scale สร้างคำตอบตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ และมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ

5 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีการบริหารอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

โดยเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ตามแนวคิดของเบสต์ (Best) ประคอง กรรณสูตร (2542, หน้า 108)

ค่าเฉลี่ย 4.50– 5.00 แปลว่า มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50– 4.49 แปลว่า มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50– 3.49 แปลว่า ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50– 2.49 แปลว่า น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00– 1.49 แปลว่า น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 การวัดค่าตัวแปรตาม ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมโดยคำตอบเป็นแบบประเมินค่า Rating Scale สร้างคำตอบตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ และมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ

- 5 หมายถึง มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

โดยเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ตามแนวคิดของ เบสท์ (Best) ประคอง กรรณสูตร (2542, หน้า 108)

- ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แปลว่า มากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แปลว่า มาก
- ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 แปลว่า ปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 แปลว่า น้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แปลว่า น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาและปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอนและวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
4. แจกจ่ายและเก็บแบบสอบถามจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง
5. รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์แล้วและลงรหัสแล้วประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยดำเนินการดังนี้

- 1) วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่

2) วิเคราะห์การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อโดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยดังนี้บุญชมศรีสะอาด (2546)

4.51 - 5.00 หมายถึงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมโดยใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) เมื่อพบความแตกต่างจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิจัย

การวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 50.40 มีอายุ 28 ปี – 37 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.90 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 72.40 มีอาชีพ นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 37.40 มีรายได้ 15,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.10

2. การวิเคราะห์เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า วิริยะ รองลงมา คือ ฉันทะ และวิมังสา ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตามลำดับ

4. ผลการเปรียบเทียบเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัย คุณลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ระดับการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษีมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปตามความต้องการของประชาชน ตอบสนองความต้องการของประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระกิตติ์ กิตติวุฒโฒ (วิไลวงศ์) (2560) ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนมัธยมสงฆ์ แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครองต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนมัธยมสงฆ์ แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนมัธยมสงฆ์แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ซึ่งประกอบด้วยด้านฉันทะ ด้านวิริยา ด้านจิตติ และด้านวิมังสา ในภาพรวมอยู่ระดับมาก

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ประชาชนมองว่ากิจกรรมการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นไม่ได้มีความสำคัญ ประกอบกับประชาชนส่วนใหญ่ต้องประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มาดำรงชีวิต แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี ต้องมีการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ ในการแก้ไขปัญหาให้ตรงตามความต้องการของประชาชน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิธิรัตน์ ไชยอำนาจ (2560) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการดำเนินการ และด้านการตัดสินใจ และเมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองแสนสุข จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ประชากรที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน ที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ยกเว้นประชากรที่มี เพศ แตกต่าง ปัญหา อุปสรรค พบว่า ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ขาดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและขาดการประสานงานระหว่างเทศบาลกับประชาชนที่ไม่ต่อเนื่องจริงจัง และงานวิจัยของ สมปอง สกลดิลก (2560) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองช้างคอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองช้างคอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมพบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

3. การเปรียบเทียบเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมิตานันท์ ดาบแก้ว (2561) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้/เดือน มีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา และรายได้/เดือน ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเพศ อายุ และอาชีพ ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน นัยนา พรหมสว (2560) ทำการวิจัยเรื่อง การใช้สิทธิบาท 4 ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบการใช้สิทธิบาท 4 ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ อาชีพ มีความคิดเห็นต่อการใช้สิทธิบาท 4 ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกัน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษีมีหน้าที่ตามกฎหมายในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ จึงต้องมีการดังนี้ 1) จัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในการร่วมกันกำหนดแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนทุกภาพส่วนให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยต้องชี้ให้ประชาชนเห็นว่าทุกกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเป็นการทำเพื่อประโยชน์ของประชาชน และต้องเน้นให้ประชาชนนึกถึงประโยชน์ของท้องถิ่นเป็นสำคัญ 2) ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความต้องการของประชาชน และปัญหาต่างๆ ที่ประชาชนได้รับจากการพัฒนาท้องถิ่น อันจะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งจะทำให้นโยบายหรือกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษีจัดขึ้นเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน โดยส่วนร่วมมิใช่เป็นการตอบสนองความต้องการของกลุ่มคนเพียงกลุ่มหนึ่ง รวมถึงเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนคิดเองทำเอง แก้ไขปัญหาเอง จนประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้ 3) ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกับองค์การบริหารส่วนตำบล โดยต้องถือเป็นแนวทางปฏิบัติว่าประชาชนต้องมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการบริหาร เพื่อให้การวางแผนมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับปัญหา ความต้องการของประชาชน 4) ควรเผยแพร่การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวทางการเงินให้กับประชาชนได้รับทราบเป็นประจำ โดยอาจเผยแพร่โดยการติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ หรือผ่านสื่อโซเชียลต่างๆ ที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่ายและสะดวก เพื่อป้องกันการทุจริตจากการบริหารงาน แสดงออกถึงการบริหารงานอย่างโปร่งใสสามารถ

ตรวจสอบได้ อันเป็นส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตามและ ประเมินผลมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษีได้นำไปแนวทางในการ พัฒนา สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีความเข้มแข็ง เพื่อส่งเสริมให้การบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษีมีประสิทธิภาพ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ดังนี้ 1) ควร ทำการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการลงพื้นที่สัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ 2) ควร ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ของ องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ในด้านอื่นๆ เช่น ด้าน ทักษะคิดในการพัฒนาท้องถิ่น การเมืองท้องถิ่น การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความสำคัญของ แผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อนำมาส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้ หลากหลายประเด็นยิ่งขึ้น 3) ควรศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของ คณะกรรมการจัดการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี

เอกสารอ้างอิง

- นิติรัตน์ ไชยอำนาจ. (2560) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล เมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. ใน งานนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นัยนา พรหมสวย. (2560) การใช้อิทธิบาท 4 ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐ ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553) การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8) กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ประคอง กรรณสูตร. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พระกิตติคุณ กิตติคุณ (วิไลวงศ์) (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วมตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนมัธยมสงฆ์ แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมปอง สกลดิลก. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองช้างคอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมิตานันท์ ดาบแก้ว. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ใน การค้นคว้าอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัย ราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- สมบูรณ์ สุขสำราญ. (2545). ความเชื่อทางศาสนาและพิธีกรรมของชุมชนชาวจีน. กรุงเทพมหานคร: โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580. สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติสำนักงาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตหนองคาย*

DEVELOPMENT GUIDELINES FOR TEACHING AND LEARNING IN
POLITICAL SCIENCE, FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
MAHACHULALONGKORNRAJAVIDYALAYA UNIVERSITY
NONG KHAI CAMPUS

พระอภิสิทธิ์ ฐิริปัญญา (สุภาชิต)¹ และ พระมหาเกริกเกียรติ นิลุตติเมธี (ไพศาล เจริญलग)²
PhraApsit Puripanyo (Supasit)¹ and Phramaha Koekkiad Niruttimethee (Phaisan Charoenlap)²

¹⁻²มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹⁻²Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding author E-mail: apisit1234@gmail.com

Received 27 May 2023; Revised 25 June 2024; Accepted 29 April 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ดำเนินการวิจัยโดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีทุกชั้นปี ในปีการศึกษา 2560 ทุกชั้นจำนวน 180 รูป/คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

Citation:

* พระอภิสิทธิ์ ฐิริปัญญา (สุภาชิต) และพระมหาเกริกเกียรติ นิลุตติเมธี (ไพศาล เจริญलग). (2567). แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 2(2), 15-28.

PhraApsit Puripanyo (Supasit) and Phramaha Koekkiad Niruttimethee (Phaisan Charoenlap). (2024). A Development Guidelines for Teaching and Learning in Political Science, Faculty of Social Sciences Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nong Khai Campus. Journal of Interdisciplinary Social Development, 2(2), 15-28.; DOI: <https://doi.org/10.14456/jisdiadp.2024.2>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชา รัฐศาสตร์ ต้องการให้อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอยู่เสมอ

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, การเรียนการสอน

Abstract

The purpose of this research article is to study the development guidelines for teaching and learning in Political Science, Faculty of Social Sciences. Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nong Khai Campus Conduct research by quantitative research method. Data were collected by using a questionnaire with a sample group of undergraduate students of every year in the academic year 2017, every grade of 180 pictures/person. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation.

The results showed that Development guidelines for teaching and learning in political science want teachers to give students the opportunity to express their opinions and always participate in teaching and learning.

Keywords: Development Guidelines, Teaching

บทนำ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ตั้งอยู่ที่ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยเปิดทำการเรียนการสอนในระดับปริญญาโท ปริญญาตรี และประกาศนียบัตร ดังนี้

1. ระดับปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พธ.ม.)

1) สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

คณะพุทธศาสตร์

2. ระดับปริญญาตรีหลักสูตรหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.)

1) สาขาวิชาพระพุทธศาสนา	คณะพุทธศาสตร์
2) สาขาวิชาสังคมศึกษา	คณะครุศาสตร์
3) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	คณะมนุษยศาสตร์
4) สาขาวิชารัฐศาสตร์	คณะสังคมศาสตร์

3. ระดับประกาศนียบัตร

- 1) หลักสูตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.)
- 2) หลักสูตรการสอนศีลธรรมในโรงเรียน (ป.สศ.)

โดยพยายามบริหารจัดการเรียนการสอนภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้ทัดเทียมกับมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ให้เป็นที่ยอมรับในวงการทั่วไปนั้น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย จึงต้องให้ความสำคัญทางด้านการจัดการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการศึกษาในด้านรัฐศาสตร์ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการปกครองสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในปกครองคณะสงฆ์ และด้านต่างๆ แก่พระภิกษุสามเณรและประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ที่เข้ามาใช้บริการโดยสร้างความรู้สึกประทับใจ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากในกระแสแห่งสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร ที่พระภิกษุสามเณรและประชาชนมีทางเลือกมากขึ้น ในการเข้ารับการศึกษาตามสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน

ด้วยเหตุนี้ การทราบถึงทัศนคติของนิสิตซึ่งเปรียบเสมือนลูกค้าสำคัญของมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในด้านการศึกษารัฐศาสตร์ของมหาวิทยาลัย จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยทำให้มหาวิทยาลัยรู้ข้อเด่นข้อด้อยของการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชารัฐศาสตร์ การทราบถึงแนวความคิดเห็นของนิสิตที่มีทั้ง บรรพชิตและเป็นคฤหัสถ์ว่ามีความเห็นในด้านการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร มหาวิทยาลัยก็สามารถที่จะจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนิสิตได้ จะทำให้การเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ในปีการศึกษา 2560 ทุกชั้นปี จำนวน 326 รูป/คน (ทะเบียนและวัดผล, 2565) ในทุกภาคชั้น ประกอบด้วย

นิสิตชั้นปีที่ 1	จำนวน 95	รูป/คน
นิสิตชั้นปีที่ 2	จำนวน 126	รูป/คน
นิสิตชั้นปีที่ 3	จำนวน 94	รูป/คน
นิสิตชั้นปีที่ 4	จำนวน 11	รูป
รวม	จำนวน 326	รูป/คน

2) กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ในปีการศึกษา 2560 ระดับปริญญาตรีทุกชั้นปีจำนวน 180 รูป/คน ในทุกภาคชั้น โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างคำนวณได้จากสูตรของ Taro Yamane

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย จำนวน 180 ชุด มีเนื้อหาที่ครอบคลุมการจัดการเรียนการสอนด้านต่างๆ ที่สัมพันธ์กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ที่คณะผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย จำนวน 20 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวทางของลิเคิร์ต (Likert) (สุวรี ศิริโกศาภิรมย์, 2546: 140) กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น 5 ระดับ ได้ดังนี้

ระดับความพึงพอใจ	น้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
น้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน
น้อย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
มาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
มากที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open – ended Questions) ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารวิชาการ และจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ร่างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

2. เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบสำนวนภาควรรณการและความถูกต้องของแบบสอบถามและปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ

3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ถูกต้องสมบูรณ์

5. ทำหนังสือถึงรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ ทุกชั้นปี

6. แจกกำหนดนัดหมายนิสิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ทุกชั้นปีทราบล่วงหน้า

7. คณะผู้วิจัยออกเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกชั้นตอน จำนวน 180 ชุด และได้รับข้อมูลกลับทั้งหมด จำนวน 180 ชุด คิดเป็นร้อยละ เมื่อได้ข้อมูลแล้วได้นำมารวบรวมเพื่อวิเคราะห์ต่อไป

2) ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา จำนวน 3 ท่าน

หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของแต่ละข้อ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่า IOC มากกว่า 0.3 ขึ้นไปทุกข้อ

2. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ แล้วนำไปทำการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้ไปปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 180 รูป/คน จากนิสิตในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น แล้วนำมาตรวจคะแนนหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย เท่ากับ .956

3. แบบสอบถามที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาแล้ว ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามของแต่ละฉบับว่ามีความสมบูรณ์หรือไม่

2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน ไปวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ส่วนค่าระดับความคิดเห็นมีดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	หมายถึง	เห็นด้วย
3	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. ค่าระดับความคิดเห็นดังกล่าวจะมีค่าเท่ากับค่าเฉลี่ยมาตรฐาน 1.00-5.00 ซึ่งมีความหมายของทัศนคติกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

5 เท่ากับค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีทัศนคติทางบวกในระดับมากที่สุด

4 เท่ากับค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีทัศนคติทางบวกในระดับมาก

3 เท่ากับค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีทัศนคติทางบวกในระดับปานกลาง

2 เท่ากับค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีทัศนคติทางบวกในระดับน้อย

1 เท่ากับค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีทัศนคติในระดับน้อยที่สุด (บุญชม

ศรีสะอาด, 2545)

4. กรณีแบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ผู้ศึกษานำข้อมูลทั้งหมดมาจัดให้เป็นระเบียบหมวดหมู่ โดยการจัดกลุ่มข้อความหรือประโยค (Grouping) ที่มีลักษณะหรือความหมายเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน และแจกแจงความถี่ และพรรณนาความ

2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ดังนี้

3.7.1 สถิติบรรยาย

3.7.1.1 ความถี่

3.7.1.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

3.7.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยเพศ สถานะภาพ อายุ ระดับชั้น อาชีพดังต่อไปนี้

1) เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชายจำนวน 150 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 83.3 และเป็นหญิง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7

2) สถานะภาพ ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน 66 รูป คิดเป็นร้อยละ 36.7 รองลงมาเป็นพระภิกษุจำนวน 61 รูปคิดเป็นร้อยละ 33.9 และเป็นฆราวาสจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4

3) อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีจำนวน 83 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 46.1 รองลงมามีอายุ 26 – 30 ปี จำนวน 45 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 มีอายุ 21 – 15 ปี จำนวน 40.0 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 และมีอายุ 31 ปีขึ้นไป จำนวน 12 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 6.7

4) ระดับชั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 92 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 51.1 รองลงมาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 56 คิดเป็นร้อยละ 31.1 อยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 28 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 และอยู่ในระดับชั้นปีที่ 4 จำนวน 4 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 2.2

5) อาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักบวชจำนวน 127รูปคิดเป็นร้อยละ 70.6รองลงมามีอาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 มีอาชีพ

พนักงาน/ลูกจ้าง บริษัทเอกชน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 และประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0

2. ทศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

ทศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) **ทศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยรวม** พบว่าทศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.07) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าทศนคติต่อการจัดเรียนการสอน อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2) **ด้านวิธีการสอน** พบว่าทศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตหนองคายด้านวิธีการสอน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.20) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่าทศนคติต่อการจัดเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ข้อมีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิต เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย = 4.32) รองลงมาคือข้อมีการสนับสนุนด้านทุนการศึกษาแก่นิสิต (ค่าเฉลี่ย = 4.26) ข้อสาขาฯ มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี(ค่าเฉลี่ย = 4.17) ข้อมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนที่มีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย= 4.13) และข้อมีการให้คำปรึกษาและการแนะแนวแก่นิสิต (ค่าเฉลี่ย = 4.12)

3) **อาคารสถานที่** พบว่าทศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตหนองคายด้านอาคารสถานที่ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.04) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่าทศนคติต่อการจัดเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ข้อมีระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปาที่เหมาะสม ไม่มีผลกระทบต่อนิสิต (ค่าเฉลี่ย = 4.18) รองลงมาคือข้อต้นไม้ร่มรื่นจัดสภาพภูมิทัศน์สวยงามเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย = 4.17) ข้ออาคารเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ดีมีบรรยากาศเอื้อต่อการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.03) ข้อห้องน้ำเพียงพอ

แก่การใช้บริการของนิสิต(ค่าเฉลี่ย = 3.94) และข้อมีห้องเรียนพอเพียง ไม่แออัดและมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน(ค่าเฉลี่ย = 3.87)

4) ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่าทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดเรียนการสอนสาขาวิชา รัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตหนองคายด้าน อาจารย์ผู้สอน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.02) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า มีทัศนคติต่อการจัดเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ข้อตรงต่อเวลาในการเข้าสอนและเลิกสอนทุกครั้ง (ค่าเฉลี่ย = 4.21) รองลงมาคือข้ออาจารย์มีความรู้เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน (ค่าเฉลี่ย = 4.03) ข้อมีความประพฤติและปฏิบัติตนให้เป็น ที่เคารพ ทั้งในเวลาสอนและนอกเวลาสอน (ค่าเฉลี่ย = 4.02) ข้อมีการสร้างบรรยากาศในชั้น เรียนให้เป็นไปด้วยดี (ค่าเฉลี่ย = 3.99) และข้อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น และมีส่วน ร่วมในการเรียนการสอนเสมอ (ค่าเฉลี่ย = 3.87)

5) ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่าทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดเรียนการสอน สาขาวิชา รัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขต หนองคายด้านอาคารสถานที่ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.04) เมื่อจำแนกเป็น รายข้อพบว่า มีทัศนคติต่อการจัดเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อยคือ ข้อมีระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปาที่เหมาะสม ไม่มีผลกระทบต่อนิสิต (ค่าเฉลี่ย = 4.18) รองลงมาคือข้อต้นไม้ร่มรื่นจัดสภาพภูมิทัศน์สวยงามเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย = 4.17) ข้ออาคารเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ดีมีบรรยากาศเอื้อต่อการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.03) ข้อ ห้องน้ำเพียงพอแก่การใช้บริการของนิสิต (ค่าเฉลี่ย = 3.94) และข้อมีห้องเรียนพอเพียง ไม่ แออัดและมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย = 3.87)

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดเรียนการสอนสาขาวิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต หนองคาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดเรียนการสอนสาขาวิชา รัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ครั้งนี้ทำให้ทราบถึง ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการ ได้ดังนี้

1) ต้องการให้อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม ในการเรียนการสอนอยู่เสมอ

2) ในด้านวิธีการสอนต้องการอาจารย์ให้คำปรึกษาและการแนะแนวแก่นิสิตอย่างเป็นกันเองให้มากกว่านี้

3) อยากให้ทางสาขาฯ มีการจัดห้องเรียนให้เพียงพอแก่นิสิตมีวัสดุอุปกรณ์พร้อมใช้งานและมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

4) อยากให้ทางสาขาฯ มีแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ หนังสือไว้ให้บริการแก่นิสิตอย่างเพียงพอ

อภิปรายผล

1. ทศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย พบว่า ทศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย โดยรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.07) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีทศนคติต่อการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าในภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย มีการสนับสนุนด้านทุนการศึกษาแก่นิสิต มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิต เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตร บุคลากรในสาขาฯ หรืออาจารย์ที่ปรึกษาให้คำปรึกษาและแนะแนวแก่นิสิตได้ดี มีระบบการวัดผลประเมินผลการเรียนที่มีประสิทธิภาพและสาขาฯ มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี อาคารเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ดีบรรยากาศเอื้อต่อการศึกษา ห้องเรียนเพียงพอ ไม่แออัดและมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก สภาพภูมิทัศน์สวยงามเหมาะสม ส่วนในด้านของผู้สอน อาจารย์มีความรู้เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน มีการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปด้วยดี เป็นกันเองกับนิสิตเปิดโอกาสให้นิสิตแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนในรายวิชานั้นๆ และมีความประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่เคารพ ทั้งในเวลาสอนและนอกเวลาสอน ตรงต่อเวลาในการเข้าสอนและเลิกสอนทุกครั้ง หรือแม้แต่ด้านสื่อการเรียนการสอน ถึงแม้จะมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ แต่เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรายข้อของคำถามแล้ว จะพบว่า ทศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านสื่อการเรียนการสอนนั้น ก็ยังคงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่า สื่อวัสดุอุปกรณ์การศึกษามีความเหมาะสมกับรายวิชา หลักสูตรและกิจกรรมการศึกษา ทันสมัย ทันยุค ทันเหตุการณ์ และมีอุปกรณ์การสอน

เช่น คอมพิวเตอร์ ไว้บริการอย่างพอเพียง จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย อยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาที่พบ สอดคล้องกับ พระมหาธีระพันธ์ อธิปญโญ (2553) ได้วิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษา ด้านภูมิธรรมอาจเนื่องจากพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษา คือ พระ ซึ่งมาทำหน้าที่เป็นครูอาจารย์สั่งสอนศีลธรรมในสถานศึกษา พระสอนศีลธรรมในสถานศึกษาจึงเป็นเหมือนผู้นำทางจิตวิญญาณ การกระทำการพูด และการคิด จะถูกสะท้อนออกมาเป็นการกระทำ มีผลต่อความศรัทธาเสมอไม่ว่าอีกทั้งสังคมยังคาดหวังให้พระสอนศีลธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข มีความขยันหมั่นเพียร มีความยุติธรรม ให้คำแนะนำแก่ศิษย์ได้ ด้วยเหตุผลเหล่านี้ พระสอนศีลธรรมในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยงและนักเรียนจึงมีความเห็นด้วยต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษา ด้านภูมิธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับที่ 1 จากทั้ง 2 ด้าน ทั้งยังสอดคล้องกับ ประกอบ กุลบุตร ได้ทำวิจัยเรื่องพึงพอใจของนักเรียนนอกโรงเรียนสายสามัญที่มีต่อการให้บริการตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนนอกโรงเรียนสายสามัญที่มีต่อการให้บริการตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ในด้านการการบริหาร ด้านการเรียนการสอนและด้านกิจกรรมนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนนอกโรงเรียนสายสามัญของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2540 จำนวน 335 คนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 2 ตอนจำนวน 50 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบค่า t-test ผลการวิจัย พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนนอกโรงเรียนสายสามัญที่มีต่อการให้บริการตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในเขตจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือด้านการเรียนการสอน และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านบริหารและด้านกิจกรรมนักศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ จินตนา จรียนานท์ ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อพระสงฆ์ผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความพึง

พอใจของนักเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา โดยพระสงฆ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากนักเรียนมีความคิดเห็นด้านบุคลิกภาพของครูพระสงฆ์เนื้อหาวิชาเทคนิคการสอน อยู่ในระดับมากเหมือนกันหมด นักเรียนในโรงเรียนชายล้วนและหญิงล้วน มีความพึงพอใจในการสอนของพระสงฆ์ผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาอยู่ในระดับมากเหมือนกัน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นนั้น ทำให้ทราบได้ว่า การพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ ต้องการให้อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอยู่เสมอ ส่วน **ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย** 1) ต้องการให้อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอยู่เสมอ 2) ในด้านวิธีการสอนต้องการอาจารย์ให้คำปรึกษาและการแนะแนวแก่นิสิตอย่างเป็นกันเองให้มากกว่านี้ 3) อยากให้ทางสาขาฯ มีการจัดห้องเรียนให้เพียงพอแก่นิสิตมีวัสดุอุปกรณ์พร้อมใช้งานและมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน 4) อยากให้ทางสาขาฯ มีแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ หนังสือ ไว้ให้บริการแก่นิสิตอย่างเพียงพอ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ทศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ดังนี้ 1) อาจารย์ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นิสิตได้แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอยู่เสมอ 2) อาจารย์ควรให้คำปรึกษาและการแนะแนวแก่นิสิตอย่างเป็นกันเอง มีการประชาสัมพันธ์ข่าวเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน 3) สาขาฯ ควรมีการจัดห้องเรียนให้เพียงพอแก่นิสิตมีวัสดุอุปกรณ์พร้อมใช้งานและมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนอยู่เสมอ 4) สาขาฯ ควรมีแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ หนังสือ ไว้ให้บริการแก่นิสิตอย่างเพียงพอ **ข้อเสนอแนะเพื่อการ**

วิจัยครั้งต่อไป 1) ควรทำการศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานในองค์กรหรือสาขา เพราะจะทำให้การจัดเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย จังหวัดหนองคายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2) เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาองค์กร ควรมีการศึกษาวิจัยถึงความต้องการ ปัญหาและสภาพการจัดการเรียนการสอนกับคณาจารย์ของแต่ละสาขาวิชาภายในมหาวิทยาลัยมหาจุฬา

ลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย3) ควรศึกษาการนำหลักพุทธธรรมอื่น เช่น สังคหวัตถุ 4 สาราณียธรรม 6 อคติ 4 เป็นต้นมาใช้ร่วมกับการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรภายใน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

เอกสารอ้างอิง

- ทะเปียนและวัดผล. (2564). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย. `
- สื่ บ คั น เ มื อ 15 มิ ถุ น ำ ย น 2563 จ ำ ก
- <http://regweb.mcu.ac.th/registrar/studentByProgram.asp?avs204869834=54>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พระมหาธีระพันธ์ อธิปญโญ (พวงจิตร). (2553). การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพระ
สอนศีลธรรมในสถานศึกษา กรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารจัดการคณะสงฆ์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุวรี ศิริโกคาภิรมย์. (2546). การวิจัยทางการศึกษา. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

การจัดการความรู้ขององค์กรในยุคดิจิทัล*

KNOWLEDGE MANAGEMENT OF ORGANIZATION IN THE DIGITAL AGE

ปรณิกา มีครุฑ

Prunnika Meekrut

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

College of Management Innovation, Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand

Corresponding author E-mail: prunnika89@gmail.com

Received 2 February 2024; Revised 25 April 2024; Accepted 29 April 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนประเด็นเรื่องการจัดการความรู้ขององค์กรในยุคดิจิทัลเพื่อนำเสนอประเด็นการพัฒนาคนให้มีทักษะหลากหลาย โดยเฉพาะการจัดการความรู้ขององค์กรในยุคดิจิทัลว่ามีวิธีการจัดการความรู้อย่างไรจึงสามารถทำให้องค์กรเจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในการทำงานรวมทั้งบุคลากรในองค์กรสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาพบว่าการจัดการความรู้ขององค์กรในยุคดิจิทัลที่ทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จในด้านการทำงานองค์กรจะต้องมีการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบโดยมีวิธีการสำคัญที่ทำให้การจัดการความรู้ขององค์กรในยุคดิจิทัลมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จคือ 1) ผู้นำ 2) บุคลากร 3) การมีส่วนร่วม 4) ระบบการจัดเก็บความรู้แบบ E-Learning 5) ทีมงานขับเคลื่อนพัฒนาระบบการจัดการความรู้ 6) เครือข่ายการจัดการความรู้

Citation:

* ปรณิกา มีครุฑ. (2567). การจัดการความรู้ขององค์กรในยุคดิจิทัล. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 2(2), 29-44.
Prunnika Meekrut. (2024). Knowledge management of Organization in the digital age. Journal of Interdisciplinary Social Development, 2(2), 29-44.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/jisdiadp.2024.3>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

ออนไลน์ ทำให้บุคลากรภายในองค์กรนั้นนำความรู้ที่ถูกจัดเก็บไว้มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อผลสัมฤทธิ์ของการทำงาน

คำสำคัญ: การจัดการความรู้, องค์กร, ยุคดิจิทัล

Abstract

This article aims to review the issue of knowledge management for organizations in the digital age in order to present issues of developing people with various skills. Especially the knowledge management of the organization in the digital age, how knowledge management can make the organization grow and succeed in work, including personnel in the organization can work efficiently. The results show that the knowledge management of the organization in the digital age that makes the organization successful in work, the organization must have knowledge management systematically, with the key method to make the knowledge management efficient and successful. Namely 1) Leaders 2) Personnel 3) Participation 4) E-Learning system for knowledge storage 5) Team to drive the development of knowledge management systems 6) Knowledge management network This allows personnel within the organization to use the stored knowledge effectively for the achievement of their work.

Keywords: Knowledge management, The Organizations, Digital age

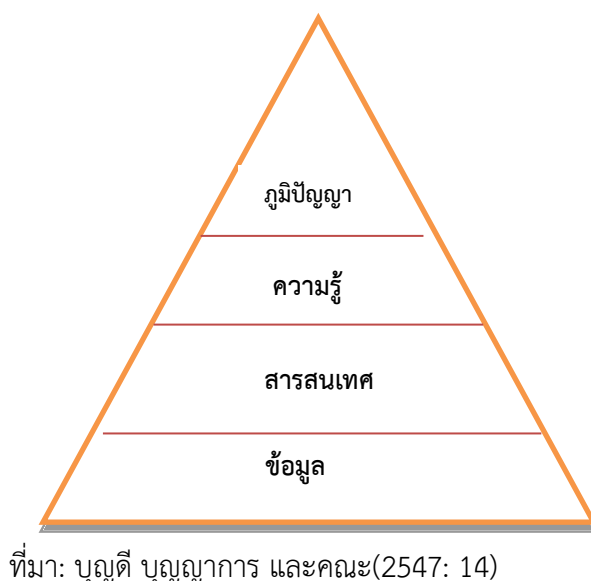
บทนำ

ปัจจุบันในโลกยุคโลกาภิวัตน์วิถีชีวิตของผู้คนมีการเชื่อมโยงติดต่อกันได้ทั่วโลกโดยผ่านการสื่อสารโครงข่ายไร้สายที่เรียกว่าอินเทอร์เน็ตหรือเรียกว่าสังคมดิจิทัลนั้นวิถีชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคมยุคดิจิทัลเป็นวิถีชีวิตที่จะต้องเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างมากโดยเฉพาะเรื่องการเข้าถึงความรู้เพราะในยุคนี้ การสื่อสารหรือการเข้าถึงรู้นั้นไม่ได้จำกัดเฉพาะความรู้ในระบบเท่านั้น แต่หากมีการเข้าถึงความรู้ได้หลากหลายรูปแบบหลาย

ช่องทาง ซึ่งเรียกโดยรวมว่า การเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี (Technology-based Learning) เช่น ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) อินทราเน็ต (Intranet) เอกซ์ทราเน็ต (Extranet) ผ่านดาวเทียม (Satellite Broadcast) และอื่นๆ อีกมากมาย เนื่องจากในปัจจุบันความเจริญทางเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่หยุดนิ่งซึ่งแตกต่างจากในอดีตเมื่อเป็นเช่นนี้ความรู้ในปัจจุบันที่กระจัดกระจายอยู่ตามแหล่งต่าง ๆ จึงจำเป็นจะต้องนำมาจัดการความรู้เพื่อให้เป็นระบบรวมทั้งเพื่อให้มีการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกับการจัดการความรู้ภายในองค์กรที่อยู่ในยุคดิจิทัลไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐหรือองค์กรของภาคราชการที่มีการแพร่หลายของข้อมูลสารสนเทศซึ่งความรู้เหล่านี้เป็นความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคลภายในองค์กรหรือกลุ่มปฏิบัติงาน ดังนั้นการที่จะทำให้องค์กรดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายการดำเนินงานจึงจำเป็นต้องมีการจัดการความรู้ภายในองค์กรเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร บทความนี้จึงต้องการศึกษาการจัดการความรู้ในยุคดิจิทัลว่าองค์กรหรือหน่วยงานมีวิธีการจัดการความรู้ในยุคดิจิทัลอย่างไรและมีปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้บุคลากรภายในองค์กรนั้นนำความรู้ที่ถูกจัดเก็บไว้มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อผลสัมฤทธิ์ของการทำงานและในการศึกษาครั้งนี้ผู้เขียนได้เลือกทฤษฎีปรัมาติดแห่งความรู้ของ Hideo Yamazali และแนวคิดการจัดการความรู้ที่เรียกว่า SECI Model (Socialization, Externalization, Combination, Internalization) ของ Ikujiro Nonaka and Hirotaka Takeuchi รวมทั้งแนวคิด PWQA Model (Public Sector Management Quality Award) มาอธิบายถึงการพัฒนาคูณภาพขององค์กรซึ่งโมเดลนี้จะเป็นการระบุถึงความสำคัญของการจัดความรู้ว่าเป็นฐานรองรับการปฏิบัติงานในองค์กรอันจะนำไปสู่การบรรลุตามเป้าหมายขององค์กรและทำให้องค์กรประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน

ทฤษฎีปรัมาติดแห่งความรู้ของ Hideo Yamazali

ทฤษฎีปรัมาติดแห่งความรู้ Hideo Yamazali ได้อธิบายนิยามของความรู้ว่ามีอยู่ 4 ประเภท ได้แก่ 1) ข้อมูล (Data) 2) สารสนเทศ (Information) 3) ความรู้ (Knowledge) และ 4) ภูมิปัญญา (wisdom) ดังรูปปรัมาติดที่ปรากฏด้าน

1. ข้อมูล (Data)

ข้อมูลในที่นี้ หมายถึง ความจริงหรือข้อความจริงที่เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ได้แก่ เหตุการณ์ใดๆ ที่ยังไม่ผ่านการประมวลผล ซึ่งเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ข้อมูลดิบ เช่น ตัวเลข ตัวหนังสือ ข้อเท็จจริง รูปภาพที่สื่อความหมาย ตัวอย่างเช่น จำนวนรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียน จำนวนนักศึกษาที่เข้าเรียน จำนวนคะแนนของนักศึกษาแต่ละคน เป็นต้น

2. สารสนเทศ (Information)

สารสนเทศในที่นี้ คือข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลแล้ว ซึ่งถือเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น วิธีการเก็บข้อมูล เก็บมาได้อย่างไร เพื่อวัตถุประสงค์ใด การทำให้เป็นหมวดหมู่เพื่อให้ทราบองค์ประกอบย่อยของข้อมูลนั้นๆ เพื่อจะได้สามารถวิเคราะห์ตามหลักสถิติได้ อันจะทำให้ข้อมูลนั้นเกิดการผิดพลาดน้อยที่สุด และง่ายต่อการนำไปศึกษาและนำไปใช้ ซึ่งในสังคมดิจิทัลนี้ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนาความรู้

3. ความรู้ (Knowledge)

ความรู้คือ สารสนเทศที่ได้รับจากประสบการณ์หรือที่เรียกว่า ความรู้ที่ฝังลึก กับความรู้ในระบบ ที่เรียกว่า ความรู้ชัดแจ้ง ซึ่ง ความรู้เหล่านี้ เป็นความรู้ที่ผ่านกระบวนการคิด คัดกรอง เปรียบเทียบ เชื่อมโยงกับความรู้อื่น จนเกิดเป็นความเข้าใจที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเรื่องอื่นๆได้

4. ภูมิปัญญา (wisdom)

ภูมิปัญญา เป็นความรู้ที่มีอยู่ในตัวคนที่เกิดจากความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ ผสมผสานกับความรู้ในระบบ จากนั้นจึงนำมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และการทำงานให้เกิดประโยชน์ เป็นองค์ความรู้ที่มีลักษณะเป็นองค์รวมที่สั่งสม กลั่นกรองมาเป็นเวลายาวนาน

แนวคิดการจัดการความรู้ (SECI Model)

แนวคิดการจัดการความรู้แบบ SECI Model ของ kujiro Nonaka and HirotakaTakeuchi (1995) เป็นแนวคิดที่กล่าวถึงการหมุนเวียนของความรู้ระหว่างความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน(Tacit Knowledge)กับความรู้ที่ชัดแจ้ง(Explicit Knowledge)โดยอาศัยกระบวนการทั้ง 4 อันประกอบไปด้วย 1) Socialization 2) Externalization 3) Combination 4) Internalisation ดังแสดงให้เห็นตามวัฏจักรดังนี้

ลักษณะการเรียนรู้แบบ Knowledge Spiral ของ Nonaka and Takeuchi (1995)

ที่มา: ทิพย์พาพร มหาสินไพศาล (ม.ป.ป : 15)

1. Socialization คือการสร้างความรู้ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ในสังคม เป็นการสร้างความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวบุคคลแต่ละคนโดยการแลกเปลี่ยน แบ่งปันประสบการณ์ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความรู้ที่มีอยู่ในตัวบุคคลสู่บุคคลอื่น

2. Externalization คือการสร้างหรือการแบ่งปันความรู้ที่มีอยู่ในตัวบุคคล (Tacit Knowledge) ถ่ายทอดออกมาเป็นความรู้ที่เป็นลายลักษณ์อักษร (Explicit Knowledge)

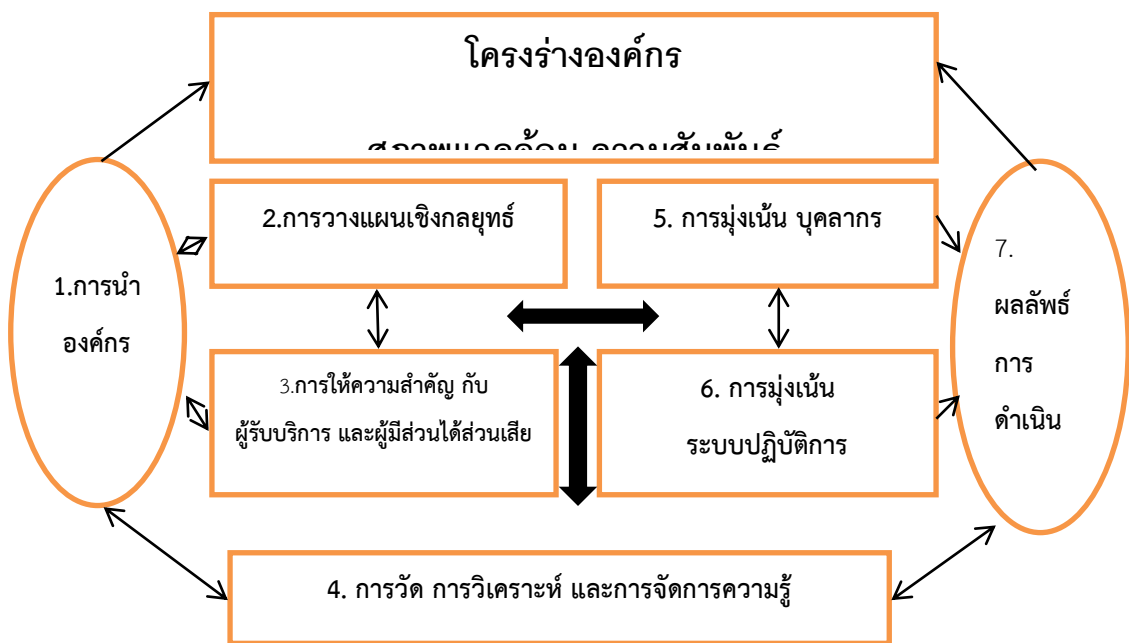
3. Combination คือการผสมผสาน เชื่อมโยงความรู้จากความรู้ที่ชัดเจนที่ได้เรียนรู้ไปสร้างสรรค์ให้เกิดความรู้ที่ชัดเจนใหม่ ๆ เพื่อให้ความรู้นั้นสามารถนำไปปฏิบัติได้

4. Internalisation คือการฝังความรู้ที่ได้รับมาใหม่ไปปฏิบัติซึ่งก็คือเป็นการแปลงความรู้ที่ชัดเจนกลับเข้าสู่ความรู้ที่ฝังลึกในตัวบุคคลเพื่อที่จะนำออกมาใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป

แนวคิดการจัดการความรู้แบบSECI Model ทั้ง 4 ประการ เป็นการนำความรู้ที่มีในตัวบุคคลออกมาถ่ายทอดเป็นลายอักษรและสามารถนำออกมาใช้ได้

แนวคิด PWQA Model (Public Sector Management Quality Award)

แนวคิด PWQA Model เป็นแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพขององค์กรภาครัฐที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการความรู้เพื่อใช้ในการการพัฒนาคุณภาพขององค์กร เพราะการจัดการความรู้เป็นฐานรองรับการปฏิบัติงานทุกอย่างของหน่วยงานภาครัฐอันจะนำไปสู่การบรรลุตามเป้าหมายขององค์กรโดยการกำหนดเกณฑ์ทั้งหมด 7 หมวด ดังนี้(คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2557: 29)

(1) การนำองค์การ เป็นการประเมินการดำเนินการของผู้บริหารในเรื่องวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ค่านิยม ความคาดหวังในผลการดำเนินการ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การกระจายอำนาจการตัดสินใจ การสร้างนวัตกรรมและการเรียนรู้ในส่วนราชการ การกำกับดูแลตนเองที่ดี และดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชน

(2)การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ เป็นการประเมินวิธีการกำหนดและ ถ่ายทอดประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ กลยุทธ์หลัก และแผนปฏิบัติราชการ เพื่อนำไปปฏิบัติ และวัดผลความก้าวหน้าของการดำเนินการ

(3) การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นการประเมินการกำหนดความต้องการ ความคาดหวัง และความนิยมชมชอบ การสร้างความสัมพันธ์ และการกำหนดปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้รับบริการและ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจ

(4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ เป็นการประเมินการเลือก รวบรวม วิเคราะห์ จัดการ และปรับปรุงข้อมูลและสารสนเทศ และการจัดการความรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์การ

(5) การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล เป็นการประเมินระบบงาน ระบบการเรียนรู้ การสร้างความผูกพันและความตั้งใจของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรพัฒนาตนเองและใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ตามทิศทางขององค์การ

(6) การจัดการกระบวนการ เป็นการประเมินการจัดการกระบวนการ การให้บริการ และกระบวนการอื่นที่ช่วยสร้างคุณค่าแก่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกระบวนการสนับสนุน เพื่อให้บรรลุพันธกิจขององค์การ

(7) ผลลัพธ์การดำเนินการ เป็นการประเมินผลการดำเนินการและแนวโน้มของส่วนราชการในมิติด้านประสิทธิผล มิติด้านคุณภาพการให้บริการ มิติด้านประสิทธิภาพ และมิติด้านการพัฒนาองค์การ

แนวคิด การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) เป็นกรอบการบริหารจัดการองค์การที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ส่วนองค์กรนำไปใช้ในการประเมินองค์การด้วยตนเองที่ครอบคลุม ภาพรวมในทุกมิติ เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหาร จัดการให้เทียบเท่า มาตรฐานสากล โดยมุ่งเน้นให้หน่วยงานราชการปรับปรุงองค์การอย่างรอบด้าน

ความหมายของการจัดการความรู้

การจัดการความรู้เป็นการจัดระบบของการบริหารจัดการความรู้ที่มีอยู่เพื่อให้ง่ายต่อการค้นหาและนำไปใช้ ซึ่งอาจจะเป็นการดำเนินการโดยองค์กร หรือกลุ่มบุคคลตามความต้องการส่วนตัว หรือเพื่อการสนับสนุนภารกิจและการปฏิบัติงานขององค์กรนั้น ๆ โดยมีนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศได้ให้ความหมายของการจัดการความรู้ไว้ในแง่มุมต่างๆ ดังนี้

Marquardt (2002:247) ได้นิยามความหมายโดยมุ่งเน้นการนำความรู้ไปสร้างฐานความรู้ (Knowledge base) โดยได้กล่าวไว้ว่า การจัดการความรู้หมายถึงการเข้าถึง การจัดการ การเก็บรักษา การส่งผ่าน การใช้ประโยชน์ความรู้และประสบการณ์ทั้งภายในและภายนอก โดยองค์กรจะจัดเก็บความรู้ไว้ในฐานข้อมูลพิเศษที่เรียกว่า ฐานความรู้ ในขณะเดียวกันมีนักวิชาการต่างประเทศอีกท่านหนึ่งได้ให้ความหมายของการจัดการความรู้โดยเน้นไปที่ความได้เปรียบในการแข่งขันขององค์กร กล่าวคือ เป็นการใช้ทุนทางปัญญาเพื่อนำไปต่อยอดเป็นองค์ความรู้ใหม่เพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพขององค์กรในเชิงการแข่งขัน (Schermerhorn, 2002)

นายแพทย์วิจารณ์ พานิช (2549:134) ได้ให้ความหมายของการจัดการความรู้โดยเน้นไปที่ การแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันและบุคลากรกับองค์กรจะต้องร่วมมือกันการแลกเปลี่ยนความรู้จึงจะเกิดขึ้นได้

คณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ(2557)ได้ให้ความหมายของการจัดการความรู้โดยเน้นที่ การรวบรวมองค์ความรู้ที่กระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคล หรือเอกสาร แล้วนำมาพัฒนาให้เป็นระบบเพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงและนำความรู้มาใช้ประโยชน์ได้ โดยได้แบ่งความรู้ออกเป็น 2 ประเภทได้แก่

1. ความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน Tacit Knowledge) ได้แก่ความรู้ที่มาจากประสบการณ์ พรสวรรค์ ของแต่ละบุคคล ที่ไม่สามารถจะถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษรได้ เช่น ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญา เป็นต้น

2. ความรู้ที่มาจากเอกสารหรือความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) หมายถึงความรู้ที่เป็นรูปธรรมที่สามารถรวบรวมถ่ายทอดโดยผ่านวิธีการในรูปแบบต่างๆ เช่น เอกสาร ตำรา หรือคู่มือ

การจัดการความรู้เป็นกระบวนการในการนำความรู้ที่มีอยู่หรือเรียนรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร โดยผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การสร้าง รวบรวม แลกเปลี่ยน และใช้ความรู้

องค์ประกอบสำคัญของการจัดการความรู้ (Knowledge Process)

1. คนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนกระบวนการจัดการความรู้ให้สำเร็จเพราะคนถือเป็นแหล่งปฐมภูมิของความรู้ อีกทั้งยังเป็นผู้นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยเฉพาะในยุคดิจิทัล คนจะต้องมีทักษะความเข้าใจในการเลือกใช้ เครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้การสื่อสาร การปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเพื่อให้คนสามารถแสวงหาความรู้ จัดเก็บความรู้และแลกเปลี่ยน ความรู้ เพื่อนำความรู้ไปใช้ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งในยุคดิจิทัลนี้ มีเครื่องมือ อุปกรณ์ หลายชนิดหลายช่องทางให้เลือกในการรับและส่งความรู้

3. กระบวนการความรู้ เป็นการบริหารจัดการเพื่อนำความรู้จากแหล่งความรู้ไปให้ผู้ใช้ เพื่อทำให้เกิดการปรับปรุง และการสร้างนวัตกรรมใหม่อันเกิดจากความรู้

องค์ประกอบสำคัญของการจัดการความรู้ คือ คน กระบวนการ และเทคโนโลยี สารสนเทศ จะต้องเชื่อมโยงและบูรณาการอย่างสมดุล โดยความต้องการความรู้ขององค์กร เพื่อนำและสนับสนุนการแบ่งปันความรู้ ความต้องการกระบวนการเพื่อจัดการและวัดการส่ง ไหลของความรู้ ต้องการเนื้อหาความรู้และเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งสามารถเชื่อมคนที่ ถูกต้องกับเนื้อหาที่ถูกต้องที่เวลาที่ถูกต้อง สร้างนวัตกรรมใหม่อันเกิดจากความรู้และสำคัญ ที่สุดให้ตรงกับความต้องการขององค์กร

การจัดการความรู้ขององค์กรในยุคดิจิทัล (Knowledge management in the digital age)

ระบบโลกในปัจจุบันที่เชื่อมต่อกันด้วยเครือข่ายข้อมูลมหาศาลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทุก ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นด้านสังคมวัฒนธรรม ด้านการเมือง และด้านเศรษฐกิจ ส่งผลให้หน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐกิจเอกชนและองค์กรภาครัฐต่างล้วนต้องมีการปรับตัวไป

ตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลโดยองค์กรเหล่านี้ต้องมีการปรับปรุงการให้บริการทางด้านต่างๆ รวมทั้งการสร้างผลผลิตให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งแนวโน้มที่จะทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จได้นั้นส่วนใหญ่เกิดจากการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้อย่างชาญฉลาดเพื่อที่จะเป็นการกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลงองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ(เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ, 2560) ดังนั้นการจัดการความรู้ในยุคดิจิทัลจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะถ้ามีการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบจะส่งผลทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มมากขึ้น โดยทั่วไปแล้วทุกคนต่างเข้าใจผิดว่าความรู้ในยุคดิจิทัล เป็นความรู้ที่ถูกจัดเก็บโดยเครื่องมือที่ทันสมัยแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องจัดการความรู้ หรือ บางคนเข้าใจผิดคิดว่าไปจัดการที่ตัว “ความรู้” ด้วยการนำตัวเอง หรือองค์กรแสวงหาความรู้ด้วยการไปฝึกอบรมด้านวิชาการหรือนำความรู้ของตนเอง หรือขององค์กรโดยวิธีการนำไปไว้ในเว็บไซต์ หรือบันทึกในรูปแบบเอกสารต่างๆ ซึ่งที่ถูกต้องแล้วหาเป็นเช่นนั้นไม่ แต่การจัดการความรู้ที่ถูกต้องจะต้องมุ่งที่กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการประมวลข้อมูลความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่เป็นความรู้ที่เกี่ยวกับประสบการณ์(Tacit Knowledge) และความรู้ที่มาจากเอกสาร (Explicit Knowledge) เพื่อนำไปสู่ความคิดและการกระทำจากนั้นจึงนำมาสร้างเป็นความรู้หรือนวัตกรรม เพื่อจัดเก็บไว้ในรูปลักษณะที่บุคคลหรือบุคลากร รวมไปถึงประชาชนสามารถเข้าถึงความรู้เหล่านี้ได้ ในช่องทางต่างๆ ที่เหมาะสมเพื่อจะได้นำความรู้ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ทั้งต่อตนเองและต่อส่วนรวม การจัดการความรู้ในยุคดิจิทัลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการทำงานขององค์กรนั้นบุคลากรในองค์กรเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะการจัดการความรู้ที่ถูกต้องเพื่อให้ผู้บริหาร พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ที่ต้องการใช้ความรู้เหล่านั้นรวมทั้งอาศัยเทคโนโลยีในรูปแบบของดิจิทัลจะสามารถเข้าถึงลูกค้าและการบริการลูกค้าได้อย่างทันท่วงที่สามารถลดต้นทุนและงบประมาณขององค์กรได้ อีกทั้งองค์กรที่มีขนาดเล็กสามารถปรับปรุงคุณภาพการให้บริการและผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับขนาดขององค์กรด้วยการหลวมรวมเทคโนโลยีและกระบวนการจัดการความรู้เพื่อให้ผู้ใช้งาน ได้นำความรู้ไปใช้ได้อย่างรวดเร็วเหมาะสมและได้รับความรู้ในเวลาที่ต้องการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการทำงานซึ่งสิ่งที่สำคัญคือต้องมีการจัดการความรู้ให้เป็นระบบเพื่อมุ่งหวังการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แหล่งความรู้ในองค์กร

แหล่งความรู้ในองค์กรส่วนใหญ่มาจากข้อมูล (data) และสารสนเทศ (information) โดยความรู้ที่ต้องการใช้ในการปฏิบัติงานนั้นมีทั้งที่อยู่ในรูปของความรู้ชัดแจ้ง (explicit knowledge) ซึ่งหมายถึงความรู้ในรูปของหนังสือ ตำรา วารสาร หนังสือพิมพ์ วิดีโอ electronic file และที่อยู่ในรูปของความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในสมองของคน (tacit knowledge) ซึ่งยากต่อการเล่าหรือเขียนออกมาให้ผู้อื่นทราบหรือเข้าใจโดยความรู้ที่ใช้ในการทำงานส่วนใหญ่เป็นความรู้ฝังลึกที่อยู่ในตัวบุคคลซึ่งความรู้ในองค์กรประกอบด้วยความรู้ที่มาจากสมองของผู้บริหาร พนักงานเจ้าหน้าที่ภายในองค์กรคิดเป็นร้อยละ 42 มาจากฐานข้อมูลความรู้ขององค์กรร้อยละ 12 มาจากเอกสารลายลักษณ์อักษรที่เป็นกระดาษร้อยละ 26 และเอกสารที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ร้อยละ 20 (ธงชัย เลิศวิไลรัตนพงศ์, ม.ป.ป.:4) ซึ่งความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เหล่านี้ องค์กรจะต้องมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบจึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานรวมทั้งสร้างศักยภาพให้กับองค์กรในการมุ่งสู่ความเป็นเลิศขององค์กรต่อไป

แหล่งความรู้ในองค์กรจะต้องมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบจึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพ และเป็นแหล่งเสริมสร้างให้บุคคลเกิดความรู้ ความคิด และการปฏิบัติเป็นองค์รวมในเวลาเดียวกัน

กระบวนการจัดการความรู้ในองค์กร (Knowledge Management Process)

กระบวนการจัดการความรู้ในองค์กร (Knowledge Management Process) เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้เข้าใจถึงขั้นตอนที่ทำให้เกิดการจัดการความรู้ โดยมีรูปแบบการจัดการความรู้ตามแนวทางสำนักงาน ก.พ.ร. ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ (ธวัชชัย หล่อวิจิตร, 2549)

1. การบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification) หมายถึง การระบุรายละเอียดความรู้ที่องค์กรจำเป็นต้องมี และต้องใช้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร เช่น องค์กรจะต้องใช้ความรู้อะไรบ้าง และความรู้อะไรที่องค์กรมีอยู่แล้ว มีอยู่ในรูปแบบใด ที่ไหน และอยู่ที่ใคร

2. การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge Creation and Acquisition) ขั้นตอนนี้ เป็นการสร้างความรู้ใหม่ แสวงหาความรู้จากภายนอก รักษาความรู้เดิม แยกความรู้ที่ไม่ได้ใช้ออกไป เช่น ใช้ SECI model นำบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ต่างกันมาประชุม/ทำงานร่วมกัน จ้างคนที่มีความรู้มาทำงานในองค์กร จ้างที่ปรึกษา การสกัดความรู้จาก

ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ การสรุปทบทวนจากการปฏิบัติงาน การสกัดความรู้จากการเข้าประชุม อบรมภายนอกหน่วยงาน

3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ (Knowledge Organization) เป็นการวางแผนโครงสร้างความรู้ เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเก็บความรู้ อย่างเป็นระบบในอนาคต

4. การประมวล และ กลั่นกรองความรู้ (Knowledge Codification and Refinement) เป็นการกลั่นกรององค์ความรู้ที่รวบรวมได้จัดทำในรูปแบบไฟล์ข้อมูล ที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย ใช้งานได้ของความรู้ เช่น ปรับปรุงรูปแบบเอกสารให้เป็นมาตรฐาน, ใช้ภาษาเดียวกัน, ปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์

5. การเข้าถึงความรู้ (Knowledge Access)เป็นการทำให้ผู้ใช้ความรู้นั้นเข้าถึงความรู้ ที่ต้องการได้ง่ายและสะดวก เช่น ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ Web board ,บอร์ดประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) เป็นการนำความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานมาแลกเปลี่ยนเคล็ดลับ เทคนิคการทำงาน เทคนิคการแก้ปัญหา หรือปรับปรุง คู่มือการปฏิบัติงาน ทำให้หลายวิธีการ โดยกรณีเป็น Explicit Knowledge อาจจัดทำเป็น เอกสาร, ฐานความรู้, เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือกรณีเป็น Tacit Knowledge อาจจัดทำเป็น ระบบ ทีมข้ามสายงาน, กิจกรรมกลุ่มคุณภาพและนวัตกรรม, ชุมชนแห่งการเรียนรู้, ระบบพี่เลี้ยง, การสับเปลี่ยนงาน, การยืมตัว, เวทีแลกเปลี่ยนความรู้ เป็นต้น

7. การเรียนรู้ (Learning) คือการนำความรู้ที่ได้จากผลในข้อ4ไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน ควรทำให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน เช่น เกิดระบบการเรียนรู้จากวงจร “สร้างองค์ความรู้>นำความรู้ไปใช้>เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ และหมุนเวียนต่อไปอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ถ้ากระบวนการจัดการความรู้ขององค์กรที่มีประสิทธิผลจะสามารถส่งผลต่อการพัฒนาการปฏิบัติงานขององค์กรได้ 2 คือ 1) ผลการปฏิบัติงานระดับบุคคล 2) ผลการปฏิบัติงานระดับองค์กร(สมชาย นำประเสริฐชัย, 2546)

นอกจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ในองค์กรแล้วสิ่งที่องค์กรควรคำนึงและทำควบคู่กันไปพร้อมกับกระบวนการจัดการความรู้คือการบริหารจัดการเพื่อสร้างปัจจัยแวดล้อมใน

องค์กรที่สนับสนุนกระบวนการจัดการความรู้อันประกอบไปด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ (รัชชัย หล่อวิจิตร, 2549)

1. การเตรียมการและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การสร้างกิจกรรม การมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากผู้บริหาร โครงสร้างพื้นฐานขององค์กร ทีมหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ มีการกำหนดระบบการติดตามและประเมินผล กำหนดปัจจัยแห่งความสำเร็จอย่างชัดเจน

2. การสื่อสาร การสื่อสารจะช่วยกำหนดกิจกรรมที่ทำให้ทุกคนเข้าใจถึงสิ่งที่องค์กรจะทำประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับทุกคน แต่ละคนจะมีส่วนร่วมได้อย่างไร

3. กระบวนการและเครื่องมือ ช่วยให้การค้นหา เข้าถึง ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนความรู้สะดวกรวดเร็วขึ้น โดยการเลือกใช้กระบวนการและเครื่องมือ ขึ้นกับชนิดของความรู้ ลักษณะขององค์กร (ขนาด, สถานที่ตั้ง ฯลฯ) ลักษณะการทำงาน วัฒนธรรมองค์กร ทรัพยากร

4. การเรียนรู้ การสร้างความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญและหลักการของการจัดการความรู้ โดยการเรียนรู้ต้องพิจารณาถึง เนื้อหา กลุ่มเป้าหมายวิธีการ การประเมินผลและปรับปรุง

5. การวัดผล เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่อย่างไร รวมทั้งมีการนำผลของการวัดมาใช้ในการปรับปรุงแผนและการดำเนินการให้ดีขึ้น และมีการนำผลการวัดมาใช้ในการสื่อสารกับบุคลากรในทุกระดับให้เห็นประโยชน์ของการจัดการความรู้ และการวัดผลต้องพิจารณาด้วยว่าจะวัดผลที่ขั้นตอนไหนได้แก่ วัดระบบ (System) วัดที่ผลลัพธ์ (Output) หรือวัดที่ประโยชน์ที่จะได้รับ (Outcome)

6. การยกย่องชมเชยและให้รางวัล เป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมของบุคลากรในทุกระดับ โดยข้อควรพิจารณาได้แก่ ค้นหาความต้องการของบุคลากรแรงจูงใจระยะสั้นและระยะยาว การบูรณาการระบบที่มีอยู่ปรับเปลี่ยนให้เข้ากับกิจกรรมที่ทำในแต่ละช่วงเวลา

กระบวนการจัดการความรู้ทั้ง 6 องค์ประกอบ (Knowledge Management Process) เป็นกระบวนการแบบหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรเข้าใจถึงขั้นตอนที่ทำให้เกิดกระบวนการจัดการความรู้ หรือพัฒนาการของความรู้ที่จะเกิดขึ้นภายในองค์กร

ปัจจัยที่ทำให้การจัดความรู้ขององค์กรในยุคดิจิทัลประสบผลสำเร็จ

1. ผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์ มียุทธศาสตร์ในการพัฒนาระบบการจัดการความรู้อยู่เสมอและต้องมีการดำเนินการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่อง มีความมุ่งมั่นและจริงจังที่จะผลักดันการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ขององค์กรให้ประสบความสำเร็จ

2. การพัฒนาคน เป็นจุดเน้นที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ขององค์กร

3. การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้ทุกคนสามารถเข้ามามีส่วนร่วม แบ่งปันข้อมูลและประสบการณ์ในการพัฒนาระบบการจัดการความรู้

4. มีการสร้างคลังข้อมูลในระบบ E-Learning เพื่อให้บุคลากรสามารถเข้าถึงข้อมูล และสามารถหยิบข้อมูลมาใช้ได้โดยง่าย

5. ต้องมีทีมงานที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาระบบการจัดการความรู้อย่างจริงจัง โดยต้องเลือกคนที่มีความชอบ และความสนใจ (Passion) มาเป็นทีมงาน

6. มีการใช้เครือข่ายออนไลน์ในการจัดการความรู้ เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลได้อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของโลกยุคโลกาภิวัตน์อันจะทำให้เกิดความรู้บนเครือข่ายออนไลน์ และมีการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ด้วย

7. ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดการความรู้เพื่อจะได้จัดเก็บความรู้บนเครือข่ายออนไลน์ และสามารถนำความรู้ออกมาใช้ได้โดยง่าย รวมทั้งการฝึกให้พนักงานหรือผู้ปฏิบัติงานใช้ความรู้และมีความคิดสร้างสรรค์เพื่อที่จะนำไปสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ปัจจัยที่ทำให้การจัดความรู้ขององค์กรในยุคดิจิทัลประสบผลสำเร็จทั้ง 7 องค์ประกอบนั้น ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์ มีการพัฒนาคน การมีส่วนร่วมและแบ่งปันข้อมูล มีการสร้างคลังข้อมูลในระบบ E-Learning ต้องมีทีมงานที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาระบบการจัดการความรู้อย่างจริงจัง ต้องมีการใช้เครือข่ายออนไลน์ในการจัดการความรู้และส่งเสริมการนำเทคโนโลยีเพื่อจะได้จัดเก็บความรู้และนำความรู้ออกมาใช้ได้โดยง่าย

สรุป

ในโลกยุคดิจิทัลซึ่งเป็นโลกของสังคมแห่งการเรียนรู้ ยุคของกระแสโลกาภิวัตน์, และเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นด้านสังคมวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง สิ่งทั้งหลายเหล่านี้ส่งผลให้องค์กรต่างต้องมีการปรับตัว เปลี่ยนกระบวนการทัศนคติใหม่ และเปลี่ยนวิธีการทำงานใหม่ การบริหารจัดการองค์กรต้องเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยปรับเปลี่ยนตามความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีไม่เช่นนั้นแล้วองค์กรจะไม่สามารถก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของระบบโลกที่เปลี่ยนไปและที่สำคัญไม่สามารถแข่งขันกับองค์กรธุรกิจอื่น ๆ ได้ การจัดการความรู้จึงเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งขององค์กรที่จะช่วยให้ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน ใช้ความรู้ที่มีอยู่ในตัวเองและความรู้ที่ได้รับจากการถ่ายทอดมาจากคนอื่นให้เกิดประโยชน์ในการทำงานเพื่อให้งานที่ทำมีประสิทธิภาพและผลงานที่ออกมามีคุณภาพโดยการประสานความร่วมมือร่วมใจกับทุกฝ่ายภายในองค์กรหรือเครือข่ายในสังคมออนไลน์ ยิ่งในสังคมยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคของข่าวสารข้อมูลที่มีความรู้ใหม่ ๆ และข้อมูลจำนวนมากมหาศาลอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อกับอุปกรณ์ต่าง ๆ ทั่วโลก โดยที่องค์กรส่วนใหญ่จะนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำงานแล้วการจัดการความรู้ยังต้องทำให้เป็นระบบมากขึ้นเพื่อที่จะทำให้การบริหารจัดการภายในองค์กรมีประสิทธิภาพ การจัดการความรู้ขององค์กรเป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการประมวลข้อมูล สารสนเทศ ความคิด การกระทำ ตลอดจนประสบการณ์ของบุคคลเพื่อสร้างเป็นความรู้หรือนวัตกรรม และจัดเก็บในลักษณะของแหล่งข้อมูลที่บุคคลสามารถเข้าถึงได้โดยอาศัยช่องทางต่าง ๆ ที่องค์กรจัดเตรียมไว้ เพื่อนำความรู้ที่มีอยู่ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งก่อให้เกิดการแบ่งปันและถ่ายโอนความรู้ และในที่สุดความรู้ที่มีอยู่จะแพร่กระจายและไหลเวียนทั่วทั้งองค์กรอย่างสมดุล เพื่อเพิ่มความสามารถในการพัฒนาผลผลิตและองค์กร รวมทั้งจะส่งผลทำให้เกิดการยกระดับความรู้ความสามารถของบุคลากร ยกระดับคุณภาพการทำงาน และทำให้องค์กรมีศักยภาพในการแข่งขัน ซึ่งถ้ามีการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพจะเป็นการช่วยองค์กรในการพัฒนาคน พัฒนางาน และยกระดับคุณภาพ ประสิทธิภาพขององค์กรไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้จะทำให้ศักยภาพขององค์กรสามารถก้าวขึ้นไปแข่งขันและทัดเทียมกับองค์กรระดับโลกได้

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.(2557. PMQA) เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ.2558.กรุงเทพมหานคร: วิชั่นพรี้น แอนด์ มีเดียจำกัด
- วิจารณ์ พานิช. (2549). การจัดการความรู้: ฉบับนักปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สุขภาพใจ.
- ทิพย์พพร มหาสินไพศาล. (ม.ป.ป). ยุทธศาสตร์การจัดการความรู้ในมหาวิทยาลัยเอกชน. Executive Journal (ม.ป.ป.).
- ธงชัย เลิศวิไลรัตนพงศ์. (ม.ป.ป.). การจัดการความรู้แนวคิดและทิศทาง. กรุงเทพมหานคร: กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์กระทรวงสาธารณสุข
- ธวัชชัย หล่อวิจิตร.(2549). การจัดการความรู้. เรียกใช้เมื่อ 27เมษายน 2566 จาก http://oldweb.opdc.go.th/thai/E_Newsletter/dec_2006/enewsletter/knowledge/KM.htm
- บุญดี บุญญากิจ และคณะ. (2548). การจัดการความรู้....จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จีรวัฒน์เอ็กซ์เพรส จำกัด.
- เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ. (2560). Digital Transformation. กรุงเทพมหานคร: กสทช.
- สมชาย นำประเสริฐชัย. (2546). เทคโนโลยีกับการจัดการความรู้. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- Nonaka, K. Takeuchi, H. (1995). The knowledge-Creating Company: How Japanese companies create the dynamics of innovation. New York: oxford University Press.
- Marquardt, M.J. (2002). Building the learning organization mastering the 5 Elements of corporate learning. USA: Prentice-Hall.
- Schermerhorn, J.R. (2002). Management. New York: John Wiley& Sons.

วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม

1. นโยบายการตีพิมพ์ในวารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม

วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม เป็นวารสารในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความปริทัศน์ บทวิจารณ์หนังสือ แก่นักวิชาการ นักวิจัย คณาจารย์ นักศึกษาทุกระดับ และผู้สนใจทั่วไป ในมิติทางด้านศาสนาและปรัชญา วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การศึกษา สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed) เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสารทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา ทางวารสารกำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ (ราย 2 เดือน) ดังนี้ ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์, ฉบับที่ 2 เดือน มีนาคม - เมษายน, ฉบับที่ 3 เดือน พฤษภาคม - มิถุนายน, ฉบับที่ 4 เดือน กรกฎาคม - สิงหาคม, ฉบับที่ 5 เดือน กันยายน - ตุลาคม และ ฉบับที่ 6 เดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม

2. ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม

1) บทความวิจัย (Research Article) เป็นบทความที่นำเสนอการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับศาสนาและปรัชญา วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การศึกษา สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2) บทความวิชาการ (Academic Article) เป็นบทความวิเคราะห์ วิจัยหรือเสนอแนวคิดใหม่

3) บทความปริทัศน์ (Review Article) เป็นบทความที่เขียนขึ้นจากการทบทวนเอกสารวิชาการ ทั้งทางด้านทฤษฎีและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งที่กำหนดไว้ โดยมีการทบทวนวรรณกรรมค้นคว้า รวบรวม ข้อมูลที่มีอยู่แล้วจากแหล่งต่างๆ และนำมาประมวลเรียบเรียงในรูปแบบความ

4) บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) เป็นการค้นหาข้อดีและข้อไม่ดีของเรื่องที่จะวิจารณ์ชี้ให้เห็นข้อบกพร่อง พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขให้ดีขึ้น เป็นการวิจารณ์เพื่อสร้างสรรค์

3. รูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับ

1) ต้นฉบับบทความต้องมีความยาว 8 - 12 หน้ากระดาษ A4 (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) พิมพ์บนกระดาษหน้าเดียว ใช้ตัวอักษรแบบ THSarabunPSK ตั้งค่าหน้ากระดาษโดยเว้นขอบบน ขอบซ้าย 1 นิ้ว และขอบขวา ขอบล่าง 1 นิ้ว กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่ากับ 1 และเว้นบรรทัดระหว่างแต่ละย่อหน้า การนำเสนอรูปภาพและตาราง ต้องนำเสนอรูปภาพและตารางที่มีความคมชัดพร้อมระบุหมายเลขกำกับรูปภาพไว้ด้านล่าง พิมพ์เป็นตัวหนาเช่นตารางที่ 1 หรือ Table 1 และ ภาพที่ 1 หรือ Figure 1 รูปภาพที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่จำเป็นต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

2) ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้ตรงกลางหน้าแรก

3) ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุชื่อสังกัดหรือหน่วยงาน

4) มีบทคัดย่อภาษาไทย จำนวนคำอยู่ที่ 250-300 คำ

5) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) 3-5 คำ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

6) การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษร และหัวข้อย่อยขนาดเดียวกัน ต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ให้เว้นระยะห่าง 1 บรรทัด

7) การใช้ตัวเลข ค่าย่อ และวงเล็บ ควรใช้ตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student centred learning)

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความ
- 3) สถาบันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 4) Corresponding Author's Email (อีเมลผู้ติดต่อประสานบทความ)
- 5) บทคัดย่อ (Abstract) เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยสรุป สั้นกะทัดรัดได้ใจความ
- 6) บทนำ (Introduction) ระบุความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการวิจัยและระบุวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 7) วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัย การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- 8) ผลการวิจัย (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ
- 9) อภิปรายผล (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด
- 10) องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี) (Originality and Body of Knowledge) ระบุองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย
- 11) สรุป (Conclusion) /ข้อเสนอแนะ (Recommendation) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป
- 12) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการอ้างอิงที่มีปรากฏในบทความเท่านั้น

บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความ
- 3) สถาบันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 4) Corresponding Author's Email (อีเมลผู้ติดต่อประสานบทความ)
- 5) บทคัดย่อ (Abstract)
- 6) บทนำ (Introduction)
- 7) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ
- 8) สรุป (Conclusion)
- 9) เอกสารอ้างอิง (Reference)

บทความปริทัศน์และบทวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความ
- 3) สถาบันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 4) Corresponding Author's Email (อีเมลผู้ติดต่อประสานบทความ)
- 5) ข้อมูลส่วนประกอบของหนังสือที่วิจารณ์ ดังนี้
 - 5.1 ภาพปกหนังสือ
 - 5.2 แปลจากหนังสือ:
 - 5.3 ผู้เขียน:
 - 5.4 ผู้แปล:
 - 5.5 สำนักพิมพ์:
 - 5.6 ปีที่พิมพ์:
 - 5.7 จำนวนหน้า:
- 6) บทนำ (Introduction)
- 7) เนื้อเรื่อง (Content)
- 8) บทวิจารณ์
- 9) สรุป (Conclusion)

10) เอกสารอ้างอิง (Reference)

4. ระบบการอ้างอิงและเอกสารอ้างอิงทางวิชาการ

เอกสารที่นำมาใช้ในการอ้างอิงบทความ ควรมีที่มาจากแหล่งตีพิมพ์ที่ชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือ สามารถสืบค้นได้ เช่น หนังสือ วารสาร หรืองานวิจัย เป็นต้น ผู้เขียนบทความจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการอ้างอิง เพื่อป้องกันความล่าช้าในการตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการอ้างอิงไม่ถูกต้อง จะไม่ได้รับการส่งต่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา จนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้สมบูรณ์

การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องและท้ายเล่มใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม – ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนและปีที่ตีพิมพ์ กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง ตัวอย่างเช่น การปฏิวัติทางอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 (Industry 4.0) ภาครัฐและภาคอุตสาหกรรมจะต้องเตรียมพร้อมในหลาย ๆ ด้านและสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การเตรียมพร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมใหม่และเศรษฐกิจยุคใหม่ เป็นการพัฒนาคอนสัต์อุตสาหกรรมอนาคต เชื่อมโยงทรัพยากรบุคคล ความรอบรู้ นวัตกรรมทางความคิด และเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นหนึ่งเดียวกับการขับเคลื่อนอุตสาหกรรม (ธนิต โสรัตน์, 2559) โดยเอกสารอ้างอิงที่ใช้ในการอ้างอิงในบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ โดยรูปแบบของเอกสารอ้างอิง มีดังนี้

อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

1) พระไตรปิฎกและอรรถกถาให้อ้างชื่อคัมภีร์ / เล่มที่/ ข้อที่/ เลขหน้า แล้วตามด้วยชื่อหน่วยงานผู้จัดทำ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) พร้อมปีที่พิมพ์ ตัวอย่าง เช่น “ภิกษุทั้งหลาย รูปเวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ เป็นอนัตตา ภิกษุทั้งหลาย ถ้ารูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณนี้จักเป็นอัตตาแล้วไซ้รูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณนี้ไม่พึงเป็นไปเพื่ออาพาธ” (วิ.ม. 4/20/27) (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539)

2) ผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างชื่อ-นามสกุลผู้แต่ง แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (เกสวดี เชี่ยวชาญ, 2557)

3) ผู้แต่งสองราย ให้อ้างชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งทั้งสองรายโดยใช้คำว่า “และ” ในการเชื่อมผู้เขียนทั้งสองแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (นิรมัย คัมรักษา และอัจฉิมา ศิริพิบูลย์ผล, 2560)

4) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งรายแรก แล้วเพิ่มคำว่า “และคณะ” แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (ทศพร คำผลศิริ และคณะ, 2560)

5) กรณีที่เนื้อความเป็นเรื่องเดียวกัน หรือผลการวิจัยเหมือนกัน แต่มีผู้อ้างอิงหลายคน ให้ใช้รายการอ้างอิงที่ใกล้เคียงกับปีปัจจุบันมากที่สุด (ค้นพบล่าสุด) หรือหากเป็นแนวคิดทฤษฎี ก็ควรอ้างอิงเจ้าของแนวคิดทฤษฎี หรือบุคคลผู้เป็นที่ยอมรับของวงการวิชาการส่วนใหญ่เป็นสำคัญ

อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Phathong, K., 2007)

2) ถ้ามีผู้แต่งสองราย ให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษ ตามด้วยเครื่องหมายแอนด์ (&) คั่นกลาง ตามด้วยนามสกุลของผู้แต่งรายที่สอง และตามด้วยอักษรย่อของชื่อภาษาอังกฤษ แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Werker, J. F. & Desjardins, R. N., 2004)

3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษตามด้วย et al. ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Bloom, B. S., et al.)

เอกสารอ้างอิงท้ายเล่ม

(1) พระไตรปิฎก อรรถกถา

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อพระไตรปิฎก อรรถกถา.// สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(2) หนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง. //(ปีที่พิมพ์). //ชื่อหนังสือ. //(ครั้งที่พิมพ์). //สถานที่พิมพ์. /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

เกษฎา ผาทอง. (2548). ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ : แนวคิด ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: พิสิษฐ์ ไทย ออฟเซต.

(3) บทความในหนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง. //(ปีที่พิมพ์). //ชื่อบทความ. //ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ). //ชื่อเรื่อง. /(เลขหน้าที่อ้าง). //สถานที่พิมพ์. /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

ชลิตา บัณฑุงศ์. (2556 ข้าวและชาวนาไทยในกระแสการเปลี่ยนแปลง ใน พจนก กาญจนจันทร์ (บรรณาธิการ), คน ข้าว นา ควาย ในวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (หน้า 39-68). กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์.

(4) บทความจากวารสาร

รูปแบบ :

ผู้แต่ง. //(ปีที่พิมพ์). //ชื่อบทความ. //ชื่อวารสาร. //ปีที่/(ฉบับที่), /เลขหน้าแรก ที่ตีพิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.

ตัวอย่าง :

เกษฎา ผาทอง และคณะ. (2562). พระพุทธศาสนากับการเมือง. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทรรศน์, 3(2), 16-31.

(5) บทความในสารานุกรม

รูปแบบ :

ผู้แต่ง. //(ปีที่พิมพ์). //ชื่อบทความ. //ใน ชื่อสารานุกรม,/(เล่มที่อ้าง, หน้า เลขหน้าที่อ้าง). สถานที่พิมพ์. /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

สนิทาอาพันธ์. (2537). หม้อคอคควาย. ใน สารานุกรมของใช้พื้นบ้านไทยในอดีตเขต หัวเมือง
ฝ่ายเหนือ, (หน้า 274-275). กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้น.

(6) หนังสือพิมพ์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง. //(วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์). //ชื่อบทความ. //ชื่อหนังสือพิมพ์, /เลขหน้า.

ตัวอย่าง :

สุชาติ เผือกสกนธ์. (9 มิถุนายน 2549). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. ผู้จัดการรายวัน, น.13.

(7) สารนิพนธ์, วิทยานิพนธ์, ดุษฎีนิพนธ์, รายงานการวิจัย

รูปแบบ :

ผู้แต่ง. //(ปีที่พิมพ์). // ชื่อวิทยานิพนธ์. //ใน/ ระดับวิทยานิพนธ์ สาขา. /ชื่อมหาวิทยาลัยที่พิมพ์.

ตัวอย่าง :

พรไทย ศิริสาธิตกิจ. (2558). การพัฒนารูปแบบการปรับตัวของชาวนาอย่างยั่งยืนในพื้นที่ลุ่ม
น้ำทะเลสาบสงขลา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา.
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นายมนัส ภาควงศ์. (2540). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็น
ศูนย์กลางชุมชน. ใน รายงานการวิจัย. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(8) สัมภาษณ์

รูปแบบ:

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์. //(วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์). //ชื่อเรื่องที่สัมภาษณ์. //(ชื่อผู้สัมภาษณ์)

ตัวอย่าง :

ไชยศิริ ลีศิริกุล. (5 พ.ย. 2562). วิธีการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานข้าว. (พระมหาปรัชญ์ อดิเทพ,
สัมภาษณ์)

(9) สื่อออนไลน์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่เผยแพร่).// ชื่อเรื่อง.// เรียกใช้เมื่อ/ จาก แหล่งที่มาของข้อมูล (URL)

ตัวอย่าง :

ฤทัยชนก จริจจิตร. (2555). กลยุทธ์ข้าวไทยบนฐาน AEC เพื่อก้าวสู่การเป็น Trading Nation เรียกใช้เมื่อ 1 สิงหาคม 2563 จาก <http://www.tpso.moc.go.th/sites/default/files/862-img.pdf>

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2561). เลื่อนข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน คำสั่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ 593/2562 . เรียกใช้เมื่อ 15 มกราคม 2562 จาก <http://www.onab.go.th/category/news/คำสั่ง-ประกาศ/>

(10) ราชกิจจานุเบกษา

รูปแบบ:

ชื่อกฎหมาย.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อเรื่อง(ถ้ามี).// ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่/ตอนที่/หน้า/(วันเดือนปี).

ตัวอย่าง:

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49 (1 พฤษภาคม 2562).

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2562). เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 129 ตอนพิเศษ 97 ง หน้า 1 (20 มิถุนายน 2555).

ตัวอย่างเอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

- เกษภา ผาทอง. (2564). ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ : แนวคิด ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ประภัสสร ปรีเอี่ยม และธรรมบุญ รวีผ่อง. (2554). ผลการส่งเสริมพัฒนาการ กล้ามเนื้อมัดเล็ก สำหรับเด็กพัฒนาการช้าโดยพ่อแม่ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน จังหวัด มหาสารคาม. ใน รายงานการวิจัย. สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- พระสุตรักษ์ วิสุทโธ และเดชชาติ ตรีทรัพย์. (2561). บทบาทของผู้สูงอายุในการพัฒนาชุมชน ในตำบลทรายขาว อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารสังคมศาสตร์และ วัฒนธรรม, 2(2), 8-13
- พระสถาพร ปุณณนนโท (ร่ำจวนจร) และคณะ. (2562). การวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักพุทธ ธรรมในการทำงานจิตอาสา ของชุมชนวัดสระเกษ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 3(2), 16-31.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49 (1 พฤษภาคม 2562).
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.(2535). พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาเตปิฎก 2500. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานสาธารณสุขอ่างทอง. (2560). รายงานการก้น้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ได้รับการ คัดกรองพัฒนาการ DSPMปีงบประมาณ 2560 (อินเทอร์เน็ต). เรียกใช้เมื่อ 15 มิถุนายน 2562 จาก <http://atg.hdc.moph.go.th>
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง. (2563). ศิลปะการแห่งโนราห์. เรียกใช้เมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2563 จาก https://www.m-culture.go.th/phatthalung/ewt_news.php?nid=508&filename=index.
- Elizabet, B. (1990). Ecotourism: The Potentials and Pitfalls. Vol.1 and 2. World Wildlife Fund. Washington, D.C.
- Dunst, C. J. & Triette, C. M. (1996). Empowerment, effective helpgiving practices and family-Centered care. *Pediatr Nurs*, 22(2), 334-337.

5. หลักเกณฑ์การส่งต้นฉบับบทความเพื่อได้รับการตีพิมพ์

การส่งในระบบ (Online Submission) สามารถส่งเข้าระบบออนไลน์ได้เว็บไซต์ของวารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม ได้ที่ <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/> เมื่อส่งเข้าระบบสำเร็จให้แจ้งข้อมูลเพิ่มเติมทาง Email : journalsocialdevelopment@gmail.com

6. ขั้นตอนการนำบทความลงตีพิมพ์ลงในวารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม

ต้นฉบับบทความที่เสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารให้อยู่ในรูปแบบของไฟล์เอกสาร *.docx ของ Microsoft Word Version 2010 หรือมากกว่า หากต้นฉบับประกอบด้วยภาพ ตาราง หรือสมการ ให้ส่งแยกจากไฟล์เอกสาร ในรูปแบบไฟล์ภาพ สกุล *.PDF*.JPG*.GIF หรือ *.bmp ความยาวของต้นฉบับต้องไม่เกิน 12 หน้า (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) กองบรรณาธิการจะพิจารณาบทความเบื้องต้น เกี่ยวกับความถูกต้องของรูปแบบทั่วไป ถ้าไม่ผ่านการพิจารณาจะส่งกลับไปแก้ไข ถ้าผ่านจะเข้าสู่การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อผลการประเมินผ่านหรือไม่ผ่านหรือมีการแก้ไข จะแจ้งผลให้ผู้เขียนทราบ โดยการพิจารณาบทความเพื่อลงตีพิมพ์ได้จะคำนึงถึงความหลากหลายและความเหมาะสม

7. สิทธิของบรรณาธิการ

ในกรณีที่กองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับเชิญให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินบทความมีความเห็นว่าควรแก้ไข กองบรรณาธิการจะส่งคืนเพื่อให้เจ้าของบทความแก้ไข โดยจะยึดถือข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินเป็นเกณฑ์หลัก และหรือขอสงวนสิทธิ์ที่จะพิจารณาไม่ตีพิมพ์ ในกรณีที่รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัยไม่ตรงกับแนวทางของวารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม หรือไม่ผ่านการพิจารณาของกองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญเมื่อบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ผู้เขียนจะได้รับวารสารลั้งค์ฉบับที่นำบทความลงตีพิมพ์ พร้อมกับหนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความในวารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding Author's Email: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

(16 pt).....วัตถุประสงค์ของการวิจัย ระบุประเภทของวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผลการวิจัย ที่พบ (เลือกนำเสนอเฉพาะผลการวิจัยที่มีความน่าสนใจมากที่สุด).....

.....
.....
.....
.....
.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

.....(16 pt) ให้ตรงตามบทคัดย่อภาษาไทย.....

.....
.....
.....
.....

Keywords: 3-5 words

บทนำ (18 pt) (ไม่ควรเกิน 4 ย่อหน้า)

...(16.pt) 1. กล่าวถึงความเป็นมาแล้วความสำคัญของปัญหา โดยกว้าง ๆ (อ้างนโยบาย กฎหมาย หรือแนวคิดทฤษฎีมารองรับ).....

2. กล่าวถึงสภาพปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้น (อ้างงานวิจัยหรือทฤษฎีมารองรับ).....

3. กล่าวถึงสภาพปัญหาของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา.....

4.สรุปความเป็นมาทั้งหมดชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (16 pt)

1..... (16.pt).....

2..... (16.pt).....

3..... (16.pt).....

วิธีดำเนินการวิจัย (18 pt)

(16.pt) ระบุรูปแบบของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล.....

ผลการวิจัย (18 pt)

(16_pt).....ผลการวิจัยต้องตอบวัตถุประสงค์ทุกข้อ

ภาพที่ 1 (ชื่อภาพ) (ถ้ามี)

[illegible]

องค์ความรู้ใหม่ (18 pt) (ถ้ามี)

(16 pt).....ระบอบองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์
ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจ
ง่าย.....

สรุป/ข้อเสนอแนะ (18 pt)

(16 pt) สรุปผลการวิจัยทั้งหมด สั้น ๆ กระชับ ได้ใจความ พร้อมข้อเสนอแนะที่
ได้จากการวิจัย และการนำผลการวิจัยไปใช้ รวมถึงเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป

กิตติกรรมประกาศ (18 pt) (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีซื้อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์)

...(16.pt) ตัวอย่าง เช่น ขอขอบคุณทุนสนับสนุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2559 และข้อมูลจากโครงการวิจัยย่อย เรื่องสภาพปัญหาและความต้องการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในบริบทภาคใต้ตอนล่าง.....

.....

.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16.pt).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding Author's Email: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words

บทนำ (18 pt)

.....(16 pt).....

(18 pt)

สรุป (18 pt)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความปริทัศน์และบทวิจารณ์หนังสือ

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding Author's Email: (12 pt)

(14 pt)

แปลจากหนังสือ:

ผู้เขียน:

ผู้แปล:

สำนักพิมพ์:

ปีที่พิมพ์:

จำนวนหน้า:

บทนำ (18 pt)

(16 pt) บริบท ความหมาย ของหนังสือหรือประเด็นที่ศึกษา.....

.....

.....

.....

.....

เนื้อเรื่อง (18 pt)

...(16.pt) องค์ประกอบของหนังสือหรือประเด็นที่ศึกษา บท หมวดหมู่ ลักษณะ ชนิด ประเภท วัตถุประสงค์ สาระ ประเด็น แง่คิด มุมมอง ฯลฯ

บทวิจารณ์ (18 pt)

...(16.pt) นำเสนอหลักการ แนวคิด ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัยจนที่ สะท้อนมุมมองเหตุผลความคาดหวัง ผลกระทบ สาระสำคัญ ตามหลักทฤษฎีเชิงวิชาการ พร้อมเสนอแนะแนวทางเพื่อการแก้ไข การส่งเสริมและพัฒนาต่อยอด (อ้างอิงตาม)

จุดเด่น

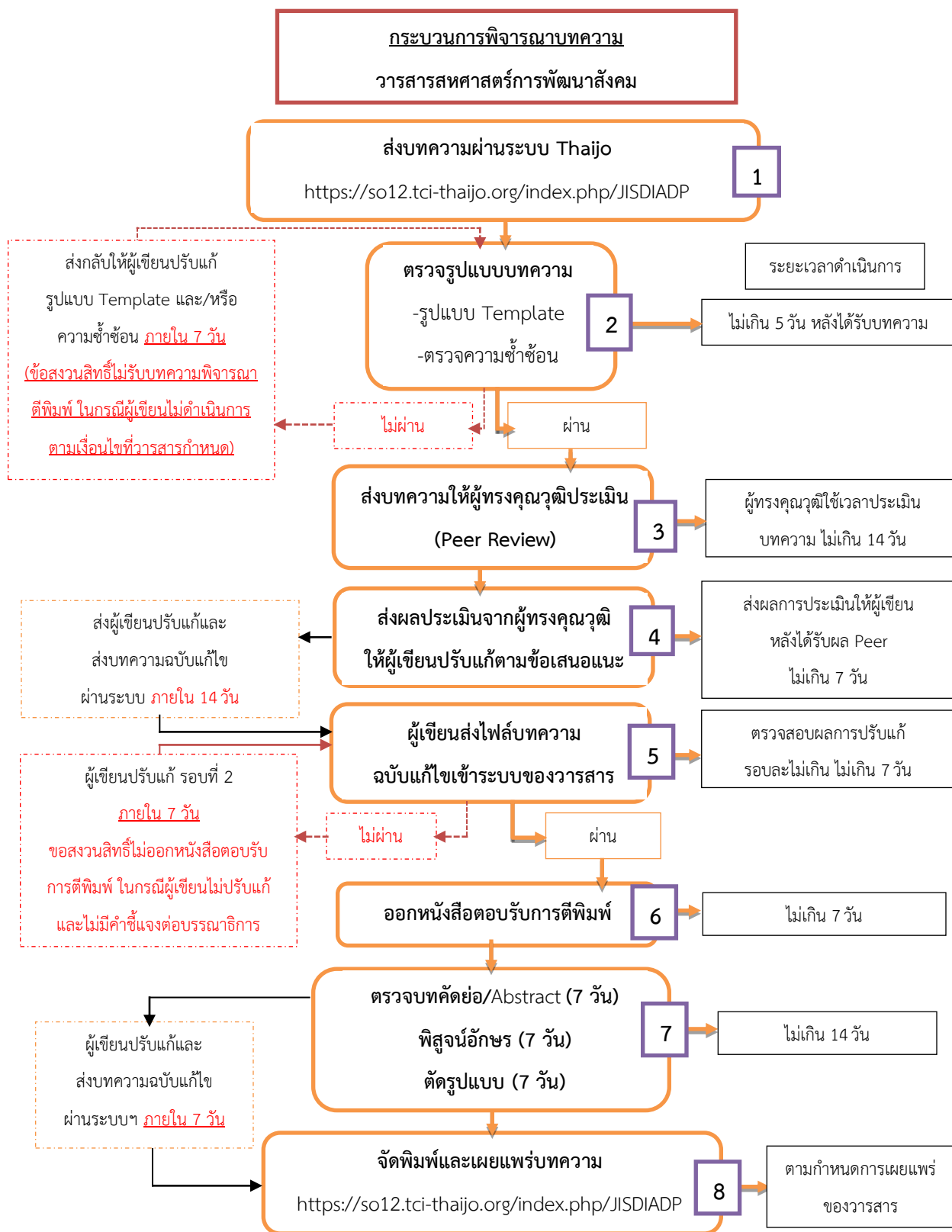
จุดด้อย

สรุป (18 pt)

(16.pt) สรุปภาพรวมครอบคลุมผลการศึกษาที่นำเสนอ สะท้อนคุณค่า การนำไป ใช้ประโยชน์ เป็นความเรียงไม่ใส่เลขเป็นขอมাত্রา ไม่เยื้อง ไม่หนา ไม่แทรกภาพโมเดล สะท้อนคุณค่าทางวิชาการ

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16.pt)

หมายเหตุ: ระยะเวลาของกระบวนการพิจารณาบทความตั้งแต่ผู้พิมพ์ส่งบทความเข้าระบบ ขั้นตอนที่ 1-6 ใช้ระยะเวลาประมาณ 1 เดือน ในการออกหนังสือตอบรับการตีพิมพ์ (ผู้พิมพ์บทความต้องปรับแก้บทความตามกำหนด)